Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807; з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200; з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 233. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 9-го ГРУДНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 9, 1982 No. 233. VOL. LXXXIX.

М. ГРИНЧИШИН, ЧНІ, НАЙМЕНОВАНИЙ ЕКЗАРХОМ УКЦ У ФРАНЦІЇ

Рим, Італія. — Півофіційний орган Апостольської столиці „Ль Осерваторе Романо" повідомив у числі з 27-го листопада ц.р., що Папа Іван Павло II іменував о. Михайла Гринчишина з Канади екзархом для українців-католиків у Франції.

Єпископ-номінат о. Михайло Гринчишин, ЧНІ

Новонайменований екзарх УКЦ у Франції о. Михайло Гринчишин, ЧНІ, замінить екзарха для українців католиків у Франції Владику Володимира Маланчука, ЧНІ, який з огляду на свій вік та недугу не може виконувати всіх обов'язків.

Отець М. Гринчишин, народився 18-го лютого 1929 року, десятий з ряду в родині Івана й Марії, з дому Кресак, Гринчишинів, де народилось одинадцятеро дітей, у Бюкенан, Саскачеван, Канада. Там ходив до народної школи, а середню освіту здобув у ювенаті Отців Редемптористів у Роблині, Манітоба. До новіяцту, він вступив 1945 року і перші монаші обіти зложив 28-го липня 1946 року. Єрейські свячення одержав 25-го травня 1952 року, і того самого року поїхав до Риму на вищі богословські студії. Докторську тезу оборонив у 1955 році. Як повернувся отець з Риму, перше його призначення було на ректора Інституту ім. Митрополита Андрея Шептицького в Саскатуні для університетських студентів.

На тому пості був о. М. Гринчишин до 1957 року, коли був номінований на настоятеля семінарії Отців Редемптористів у Медовейлі, Онтаріо, та на професора богословії. В 1960 році він був назначений консультором протоігумена й ігуменом провінційного дому у Вінніпегу. В лютому 1963

(Закінчення на стор. 5)

ЗАСУДИЛИ С. ПАРАДЖАНОВА ТА МАТІР І СИНА МАКСИМОВИХ

Амстердам, Голляндія (УІС „Смолоскип"). — Сюди дісталася вістка, що недавно в Грузії засудили за зфабрикованою кримінальною справою відомого кінорежисера і письменника Сергія Параджанова на 5 років ув'язнення.

Сергій Параджанов народився в 1924 році. Він є вірменин, який пов'язав своє життя з Україною і українською культурою. У 1964 році він накрутив фільм „Тіні забутих предків", який здобув 16 міжнародних нагород. В 1965 і 1969 роках він підписав ряд заяв на оборону ув'язненої і переслідуваної української інтелігенції. Крім зацікавлення кіном, С. Параджанов — автор чисельних новель і оповідань. Деякі його новелі, писані українською мовою, були поширені в самвидаві і дісталися на Захід. У 1974 році він був вперше заарештований і засуджений на 5 років ув'язнення теж за зфабрикованою кримінальною справою. Акції на захист С. Параджанова проводили чисельні кіномистці по цілому світі. Про нього були написані статті в чужій пресі.

В червні 1982 року були засуджені в Ужгороді, Закарпатська область, мати Галина Максимова на 1 рік ув'язнення і її син Олександер — на 2 роки ув'язнення.

Г. Максимова народилася 11-го вересня 1932 року. Вона важко хвора і зазнавала постійних переслідувань

Її син Олександер народився 27-го листопада 1959 року. Коли йому було 16 років, він відмовився від совєтського громадянства і домагався виїхати з матір'ю з СССР. У цій справі він звернувся листом до Конґресу ЗСА у лютому 1980 року, а його мати до московської „Літературної газети" у квітні того ж року. Після цього Олександер був заарештований і засуджений на 1,5 року ув'язнення. Після звільнення він дальше зазнавав постійних переслідувань і не мав можливости влаштуватися на роботу.

В Ню Йорку вбили російського дисидента

Ню Йорк, Н.Й. — У вівторок 7-го грудня ц.р., найшли у помешканні в Мангеттені 48-річного Юрія Брохіна мертвим.

Ю. Брохін, який приїхав до ЗСА з СССР у 1972 році, був письменником і фільмовим режисером, який створив біля 20 фільмів заки виїхав з СССР.

Перебуваючи у західньому світі, він написав і видав дві книжки у відомому видавництві Рендом Гавз, які були сильно протисовєтського змісту. Перша із них опублікована в 1975 році мала назву: „Проституція на вулиці Ґорького", а друга видана у 1978 році про олімпійських змагунів в СССР п. н. „Велика червона машина".

Брохіна найшли на його ліжку з одним пострілом над вухом, який був смертельний.

Поліція відразу відкинула грабіж як мотив вбивства тому, що в мешканні Брохіна знайдено 15,000 долярів готівкою зовсім непорушених.

Наразі іде слідство, хто і з яких причин міг вбити Ю. Брохіна.

Обвинувачують совєтів в занечищуванні повітря в Американській Арктиці

Вашінґтон. — Великі простори північно-американської Арктики дістають масу занечищеного повітря, що приходить від совєтських індустріяльних комплексів в СССР, згідно з урядовими повідомленнями Бюра морських дослідів.

Голова дослідів, д-р Кеннет Ран з університету Ровд Айленд заявив, що маса елементів вказує на совєтське походження цього „арктичного туману". Ці його заключення всеціло підтвердив проф. Ґленн Шав з Геофізичного інституту при університеті Аляски.

На доказ цього твердження наводять згадані вчені такі моменти:

Найкращі метеорологічні інформації вказують на це, що вітри з Тамирського півострова (північний Сибір) мають велику потужність;

Арктичний туман має в собі велику масу мангану, що є питомим для европейського і азійського повітря, а не для Північної Америки;

Занечищення повітря Північної Америки, Европи і несовєтської Азії не має тих елементів, що їх приносять вітри із совєтського північного Сибіру.

Названі науковці додали, що велика маса повітря занечищеного аерозолем приходить з центрального Совєтського Союзу, що може бути „з причини браку контролі занечищення або може мати цілком інше вияснення".

На їхню думку занечищене повітря може також приходити з Казахстану, західнього Сибіру, а також з европейських частин Совєтського Союзу.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ ВІДКИНУЛА ПРОЄКТ РЕҐЕНА

Вашінґтон. — У вівторок, 7-го грудня, Палата Репрезентантів ЗСА, 245-ма голосами проти 176, — причому, 50 республіканців приєдналися до демократів, — відкинула початковий фінансовий проєкт на програму продукції нових 100 потужних ракет типу МХ у 1983 році.

Голосування в Палаті Репрезентантів не було ще остаточним рішенням долі ракет, але воно було серйозною затримкою заходів президента Роналда Реґена збільшити оборонну потужність американських військових сил. Це перший раз після Другої світової війни, Палата Репрезентантів голосувала проти пропозиції Президента дати відповідну суму грошей на виробництво більших систем озброєння.

Не зважаючи на вислід голосування, ракетна система типу МХ не зазнала ще цілковитого краху. Інша частина закону фінансування військових програм, якої ще не обговорював Конґрес передбачає 2,5 більйона долярів на продовження будівництва як самих ракет, так і системи їх розміщення. Крім того, Адміністрація плянує боротись за цей проєкт в Сенаті.

Конгресмен - демократ Джозеф П. Аддаббо, який вніс поправку, що була схвалена 7-го грудня, в середу, 8-го грудня, вніс іншу поправку, яка намірена зменшити суму на розвиток системи МХ до 1-го більйона долярів. Ефект цієї поправки, якщо її приймуть, збереже програму системи МХ, але тільки в її початковій стадії розвитку.

Адміністрація доказує, що система МХ є необхідна для модернізації нуклеарних сил, як превентивний засіб для підкріплення становища ЗСА у переговорах із Совєтським Союзом про контролю над збросиням. Проєкт ракет МХ був частиною загальної програми Адміністрації модернізувати американські нуклеарні сили, проголошеної в жовтні 1981 року вартістю 180 більйонів долярів.

Президент Реґен зареагував гостро на голосування в Палаті, називаючи тих конгресменів, які голосували за поправкою Аддаббо особами, які „прямують в майбутність, як люнатики". Він сказав, що він готов звернутись безпосередньо до американського народу за апробатою його оборонної програми.

Округа УНС Пассейку відбуде наради

Джерзі Сіті, Н.Дж. — З Організаційного Відділу інформують, що заходом Управи Округи УНСоюзу Пассейку, Н.Дж. в неділю, 12-го грудня ц.р., в залі Українського Народного Дому при 237 Ґовп авеню, о годині 6-ій вечора, відбудуться спільні наради. Управа Округи, яку очолює Іван Хомко, запрошує до участи в нарадах всіх урядовців місцевих відділів, як також радо буде вітати членів і нечленів УНСоюзу.

Наради Управа Округи скликає для того, щоб представники відділів спільно, як одна велика союзова родина, застановилися над тим, в який спосіб виконати цьогорічну організаційну квоту. А щоб квота була виконана, необхідно до 31-го грудня придбати найменше 18 нових членів. Знаючи відданість урядовців відділів Округи УНСоюзові, нема сумніву, що квота буде виконана і Округа заслужено одержить свій бонус. Крім того, Округа вже має запевнення отримати почесну плякету за те, що в конвенційному році всі її відділи вже придбали нових членів.

Слід згадати, що аплікації нових членів з кожним днем напливають до Головної Канцелярії УНСоюзу, що є запевненням, що організаційна акція є в повному розгарі.

Скликання спільної наради Управою Округи Пассейк є похвальним. Таку важливу справу, як обговорення виконання організаційної квоти, не може вирішувати лише голова, а повинні над тим радити всі члени Управи і відділові урядовці. Організаційний Відділ УНС вірить, що й інші союзові округи підуть за прикладом Пассейку і відбудуть наради для обговорення організаційних справ.

Злочинця скарали на смерть ін'єкцією отрути

Гюстон, Тексас. — Тут, відразу після півночі, тобто з понеділка, 6-го грудня, на вівторок, 7-го грудня, вперше скарано смертю через впорскування хемічної отруйної речовини засудженого за вбивство злочинця Чарлза Брукса, мол., по багатьох роках відкликів до різних апеляційних і касаційних судів, після того, як і Верховний Суд ЗСА і губернатор стейту не погодилися далі проволікати справу його страти. Верховний Суд відкинув прохання адвокатів злочинця про завішення засуду на нових 30 днів голосами шість проти трьох. Засуджений Ч.Брукс, мол., дістав смертний присуд за вбивство в 1976 році 26-річнго автового механіка Дейвида Ґреґорі, батька двох малих дітей, якого Ч. Брукс разом зі своїм спільником, попросили показати їм вживане авто, яке направляв згаданий механік, бо, вони, мовляв, хочуть те авто купити. Заманивши механіка до якогось мотелю, ці два його вбили (Ч. Брукс і його спільник Вуді Люрдес — обидва наркомани). Вбивників тексаський суд засудив на кару смерти, хоча В. Люрдеса пізніше суд звільнив від кари

У самому стейті Тексасі є тепер 160 засуджених на смерть по тюрмах, які чекають на екзекуцію; під цим оглядом Тексас займає друге місце. Перше місце по кількості смертників належить Фльориді, де на страту чекає 200 злочинців, убивць, що провинилися супроти переважно громадян-сеньйорів тут. З усіх 50 стейтів у ЗСА тільки 37 мають смертну кару; з того лише в чотирьох стейтах дозволено вживати для страти дожильне впорскування отрути. Це такі стейти: Оклагома, Айдаго, Ню Мексіко і Вашінґтон. В одному з цих стейтів засуджений на страту злочинець може сам вибирати замість „хемічної смерти" інший її вид: в стейті Вашінґтон він може вибрати смерть через повішення, а в Айдаго — тюремник може вибрати для засудженого смерть від вогнепальної зброї.

Ця страта Ч. Брукса, мол, ще й тому стає голосною, що це вперше, відколи Верховний Суд в 1977 році повернув закон про кару смерти Америці (кілька декад страту було тут уважано за „неконституційну"), загинув чорний злочинець. Всіх скараних на смерть після привернення смертного засуду було перед ним п'ятеро і всі вони були білі. Разом в Америці на смертній листі по тюрмах у 37-ми стейтах перебуває 1,150 злочинців.

Москва погоджується на плян ОН

Ню Йорк, Н.Й. — Совєтський Союз, який застряв у горах Афганістану вже третій рік, останнім часом подає слабі надії щодо пляну ОН закінчити конфлікт.

Міністер закордонних справ Андрей Ґромико і совєтський делеґат до ОН Олег Трояновський публічно висловили підтримку пляну ОН. Новий совєтський лідер Юрій Андропов також, як повідомляють експерти совєтської закордонної політики, сприятиме свіжому підходові до совєтської інвазії на Афганістан, яка погіршила совєтські відносини із Заходом, мусулманськими країнами, а навіть з країнами Третього світу.

Але не зважаючи на позитивний тон Москви, офіційні особи та дипломати країн Азії в ОН вважають, що пропозиція Об'єднаних Націй вступила тільки у свою початкову стадію довгого і важкого шляху полагодження. Більш того, існує скептицизм, чи взагалі є можливим прийти до порозуміння в цій справі тому, що Совєтський Союз дав ясно зрозуміти, що він не стерпить жадного афганського уряду на своїх кордонах, який Москва буде вважати ворожим.

Плян ОН, який обговорюється між Афганістаном і Пакістаном закликає до поступового виводу всіх 105,000 совєтських окупаційних військ, які тепер ведуть війну в Афганістані. Плян ясно передбачає створення коаліційного уряду Афганістану з включенням представників повстанських сил. Цей коаліційний уряд повинен підтримувати дружні відносини з Совєтським Союзом.

Палата Репрезентантів ухвалила податок на бензину

Вашінґтон. — Після довгих і затяжних дебат, що тривали до пізньої години у Палаті Репрезентантів, у понеділок, 6-го грудня, майже перед закриттям сесії законодавці таки ухвалили 5-центове оподаткування на кожному ґальоні бензини, що дасть у своїй сумі державній скарбниці на чотири роки поважний фонд — 71,2 більйона долярів, які мають бути використані на фінансування відбудови шосейних доріг і мостів.

За приблизним обрахунком за ці гроші можна буде створити варстати праці для 320,000 робітників, що є тепер безробітні. Хоч багато економістів ставляться скептично до цього способу боротьби з безробіттям, вказуючи на тимчасовість такого ж роду праць, то все таки більшість знавців господарки підкреслюють бодай символічну вартість цієї програми Уряду, що, мовляв, щось позитивне робиться для поборювання безробіття, яке досягло вже 10,8 відсотка, а це становить майже 11 мільйонів безробітних — найвищий рівень безробіття в Америці за останні кількадесять років.

Цю пропозицію підтримували провідники обох палат Конґресу і Президент, хоч він не був ентузіястом цього потягнення. Президент Реґен погодився на збільшення податку на бензину під впливом його економічних дорадників та законодавців, які переконали його, що це оподаткування дійсно необхідне для бодай незначного поліпшення ситуації з безробіттям.

ПЕРЕДРІЗВЯНИЙ КОНЦЕРТ

Філядельфія, Па. — Місцева українська баптистська церква влаштовує передріздвяний духовний концерт у п'ятницю, 10-го грудня, о 7:00 год. вечора; в суботу, 11-го грудня, о 6:00 год. вечора; та в неділю, 12-го грудня, о 10:00 год. рано і о 2:00 год. по полудні. Для служіння Словом Божим запрошено пастора Олексу П'ятоху з Едмонтону, Канада. Концерти відбудуться в українській баптистській церкві у Філядельфії, 961 Норт сьома вулиця.

Усіх сердечно запрошує в імені Церкви пастор д-р Іван Беркута.

Шпигун признався до вини

Лондон, Англія. — Канадський професор економічних наук, який працював економічним експертом у НАТО, признався на суді в справі шпіонажу, що він таємно фотографував документи НАТО і передавав їх Совєтському Союзові.

Професор Гю Гемблтон признався, що він піддався совєтському тискові передавати секретні матеріяли, до яких він мав доступ, під час своєї праці економістом у НАТО від 1957 до 1961 року.

У попередньому свідченні він також сказав, що був „подвійним агентом", працюючи теж для Канади і Франції і що він передавав лише такі інформації, які давали йому його зверхники. Тепер він заявив, що підбирав матеріяли сам тому, що совєтськіл органи натискали на нього, щоб він давав кращі дані.

„Тоді ви шпигували для Совєтського Союзу, іншої відповіді немає", — сказав головний суддя Майкл Гейверс, який веде справу. „Я також так думаю", — підтвердив обвинувачений.

У вівторок його засуджено на 10 років ув'язнення.

Появився порадник „Як робити прикраси на ялинку"

Ню Йорк, Н. Й. — Заходами Союзу Українок Америки і Українського Музею тут щойно появилася чепурна 84-сторінкова книжечка авторства Анастазії Смеречинської під назвою: „Як робити прикраси на ялинку".

Зірка з паперу

Видана на доброму папері з гарною обкладинкою мисткині Оксани Кушнір, з Вступом, що його написала Любов Волинець, книжка багато ілюстрована вибагливими рисунками і плянами кожної прикраси, про яку іде мова на даній сторінці, де поруч тексту розміщено крок за кроком поступове графічне виконання даної ялинкової оздоби. Всіх розділів у порадннку дев'ять: Прикраси з кораликів, Кошички, Ангелики, Прикраси з лушпинок яйця, Прикраси з горіхів, Прикраси з соломки, Ланцюжки, Світилики, Прикраси з паперу. Оформлення сторінок виконала теж О. Кушнір, всі рисунки — молода мисткиня Ґануся Рогожа.

Книжку українською або англійською мовами можна набути за 6 дол. у домівці СУА або в УМ, під адресою 203 Second Ave., New York, N.Y. 10003.

ВЕЧІР У ПОШАНУ В. СИМОНЕНКА

Ню Йорк, Н.Й. — У п'ятницю, 10-го грудня ц.р., в годині 7-ій вечора, тут у приміщені ЛМКлюбу, при 136 Друга авеню, Пластовий Курінь „Верховинки" спільно з Літературно-Мистецьким Клюбом влаштовують Вечір пам'яті поета Василя Симоненка, головним мотором програми якого є вірші поета: „Є тисячі доріг, мільйон вузьких стежинок, Є тисячі ланів, — але один лиш мій..." У програмі доповідь д-р Лариси Онишкевич, спогади Надії Світличної, рецитація Софії Зелик, учениці Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької. Виступить теж вокальне тріо ансамблю „Промінь" під проводом Богданни Волянської.

У світі

ВЕРХОВНИЙ СУД КАНАДИ ВІДКИНУВ ВИМОГУ провіції Квебек мати право „вето" з питань конституції. Таке рішення верховного суду, яке було прийняте в понеділок, 6-го грудня, творить сторінку історії щодо гарячого спору між політичними лідерами, прихильниками відділення франкомовної провінції Квебек від Канади, та федеральним урядом країни.

ІТАЛІЙСЬКА ПОЛІЦІЯ АРЕШТУВАЛА В понеділок, 6-го грудня, три особи запідозрені у приналежності до партизанських груп „Червоних бриґад" і у спробах відбудувати терористичну організацію в Туріні, яку поліція недавно розгромила. Минулого тижня поліція арештувала інших п'ятьох терористів, які теж намагалися відновити турінську групу. Офіційні дані, опубліковані минулого місяця, говорять, що за 10 місяців цього року арештовано 807 лівих терористів, а всіх арештованих у даний час є 1,357 осіб. Розшукується ще 274-ох терористів.

У ПОНЕДІЛОК, 6-ГО ГРУДНЯ, В АРҐЕНТИНІ відбувся загальний 24-годинний страйк, перший за майже сім років правління військової хунти. Фабрики і крамниці були закриті, не працював транспорт. Дев'ять мільйонів арґентинських робітників знехтували заборону уряду протестувати проти інфляції та порушення прав людини.

ОФІЦІЙНЕ КИТАЙСЬКЕ ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО „Новий Китай" повідомило в понеділок, 6-го грудня, що партійний лідер Гу Япанг зробив кілька важливих зауваг при зустрічі делеґації Арабської ліґи на чолі з королем Йорданії Гуссейном, яка приїхала до Пекіну, щоб пояснити китайському керівництву мирну пропозицію ліґи щодо миру на Близькому Сході та попросити Китай підтримати цю пропозицію. Китайський лідер заявив, що Пекін підтримуватиме арабську справу аж до остаточної перемоги, але переконував арабів визнати право Ізраїля на існування.

ПРЕЗИДЕНТ ҐВАТЕМАЛІ ЕФРАЇН РІОС МОНТТ сказав президентові Роналдові Реґенові, що він розпустить ґватемальські урядові бриґади смерти, які були організовані для боротьби проти партизанів, але відзначилися своєю жорстокістю і порушенням прав людини.

В Америці

СЕНАТОР ЕДВАРД КЕННЕДІ І ЙОГО ДРУЖИНА Джовн Беннет Кеннеді, з якою сенатор є у сепарації, в понеділок, 6-го грудня, з'явившись у залі суду містечка Барнстейбл у Массачусетс, подали прохання офіційно на розвід, вказуючи на „непоправну щілину" в їхньому 24-річному спільному житті. Розвід вступить в силу щойно через один рік часу. Кеннеді мають трьох дітей, двох повнолітніх, а наймолодшому Патрикові тепер 15 років і ним обоє батьків погодилися опікуватися разом, хоч нарізно.

НА МОГИЛІ ЗАБИТОГО ПРЕЗИДЕНТА ДЖАНА Ф. Кеннеді в Арлінґтоні знайшли минулого тижня мертвого чоловіка, тіло якого виявляло сліди спалення. Після докладного судово-лікарського дослідження, виявлено, що це 44-річний Рамон Меджя, жертва серцевого удару, що помер на гробі колишнього президента і згорів від вогню вічного полум'я, яке горить на могилі Кеннеді.

ДЕПАРТАМЕНТ ЗДОРОВ'Я І ЛЮДСЬКОГО обслуговування приготував нові реґуляції для шпиталів і клінік, згідно з якими аборти будуть цілком розділені від інших лікарських дій, що стосуються служб плянування родин, фінансованих федеральним Урядом. Акт служби публічного здоров'я наказує Урядові роздавати гроші для служб родинного плянування, але каже, що ніякі з цих грошей не можуть вживатися на „програми, де аборти є методою плянування родин".

ДОРАДНИКИ СЕНАТОРА ГОВАРДА БЕЙКЕРА, провідника республіканської сенатської більшости, радять йому особисто розпочати і вести кампанію проти голови Федеральної ради валютних резерв Пола Вокера, якщо відсотки на позички не спадатимуть швидше вниз, як це було досі. Спокуса для згоди від Бейкера полягає в тому, що вже досить контроверсійний цей монетарний „бос" ЗСА. Вокер був призначений на його впливовий пост попереднім президентом-демократом Джіммі Картером.

Союзівка приготовляє свята

Союзівка. — У п'ятницю, 24-го грудня 1982 року бажаючі можуть провести на Союзівці святочно Святу Вечерю з традиційними 12-ма стравами. Під час вечері відбудеться концерт колядок.

У п'ятницю, 31-го грудня, 1982 року тут відбудеться зустріч Нового року з новорічною програмою, забава при звуках оркестри Аліка Худолія і Дорка Сенчишина. Новорічна вечеря тільки за замовленням.

У четвер, 6-го січня 1983 року, — Свята Вечеря з традиційними 12-ма стравами.

Замовлення висилати на адресу: Soyuzivka, UNA Estate, Kerhonkson, N.Y. 12446 tel.: (914) 626-5641.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

ТВОРЧИЙ ДУХ

Перещеплення у минулому тижні в Медичному Центрі університету в Солт Сити стейту Юта штучного серця 61-річному дентистові Барні Кларкові — це новий межовий стовп на шляху безперервного поступу людського духа. Творчий дух проявляється у всіх ділянках людського життя. У всіх професіях — у столярстві, шевстві і кравецтві, в адвокатурі, інженерстві і в лікарському стані — є партачі, середньо добрі фахівці, першорядні знавці свого діла і також одиниці, обдаровані геніяльним талантом. Є виконавці професій, які задовольняються здобуванням своєю заробітковою працею хліба насущного для себе і своєї рідні. Є неспокійні душі, які відчувають постійний гін —шукати щось нове, досліджувати, експериментувати, не стояти на місці, а йти вперед, бо хто не поступає вперед —той автоматично завертає назад.

Найбільшим скарбом, що ним Господь обдарував людину, є життя. І створилась від непам'ятних часів наука, присвячена рятуванню людського (в новітніх часах і звіринного) життя. Спершу були знахарі, були сільські самозванні „лікарі" в „лапках", але й між ними були такі, які вивчали, які зела можуть допомогти на таку чи іншу слабість. З поступом медицини деякі раніше смертельні недуги цілком зникали, чи пак перестали бути небезпечними, над лікуванням інших все ще ведуться вперті, наполегливі досліди.

У середніх віках найбільшим пострахом для жінок була т. звана пологова гарячка, на яку масово вимирали жінки при породі. Безчисленні жертви забирала пошесть червінки. Опісля невиліковальною була недуга туберкульози (сухоти), — діти масово вмирали на шкарлятину, кір, запалення горла. Невиліковальними були венеричні недуги. Поки винайшли пеніциліну — смертельною недугою було затруєння крови. Сьогодні про деякі з отих недуг взагалі не говориться, як про щось загрозливе для життя людини. Поступ медицини, однаково в ділянці профілактики як хірургії, продовжив вік людини. Колись чоловік чи жінки у віці 40-50 років вважалися „старими", 60-тилітня особа вважалася старою людиною. Сьогодні американці твердять, що коли в 1984 році Роналд Реґен матиме 72 роки, то він ще сміливо може кандидувати знову на президента. Передбачають, що 100 років життя не будуть стосуватися тільки нечисленних одиниць. Проте ніяка наука не видумає ліку проти смерти. Короткий людський вік чи довший — кожному судилося вмерти. Бо такий закон Божий і людський.

Американці жартують, що від двох речей не можна втекти — від смерти і від податків...

Від кругло 5,000 років перед народженням Христа філософи роздумують над тим, що є ціллю людського життя. Старинні мудреці твердили, що такою ціллю є — щастя. Але немає ще дефініції, що таке людське щастя. Коли, буває, прохожі бачать, як на тротуарі під кам'яницею спить п'яний волоцюга, вони жаліють його: „Он, нещаслива людина". Невідомо, чи та людина не почуває себе щасливою, бо не раз можна зауважити, яким зневажливим, повним погорди зором споглядають такі бідолахи на вулицях американських міст на багатиря, що їде повз них „Ролс Ройсом", „Кедиллаком" чи „Мерседесом", що коштує тепер десятки тисяч долярів. І знаємо безліч прикладів, що найбільший маєток не всилі принести щастя людині чи родині, яка переживає трагедію.

Серце — найбільший приятель людини, бо зберігає йому життя. Серце може дати людині щастя, коли воно сповнене любови, яка знаходить взаємність. Але серце може бути налите ненавистю. Італійський письменник Едмондо Де Амічіс, написав пеан у своєму творі „Серце". Серце є інструментом і джерелом почувань, у протилежності до мізку, що є джерелом розуму. Серце дає життя і відбирає його. За статистикою — на першому місці причин смерти в ЗСА, де темп життя і вся атмосфера не дає спокою, є серцева атака. На другому місці — мізковий удар (строк), на третьому пістряк. Шість років працювала людина над будовою штучного серця. Вже двічі раніше перещеплювали його недужим, але тільки тимчасово, поки не знайдеться серце тількищо померлої людини, яке можна б перещепити. Ніхто з таким перещепленим серцем довго не жив. Тепер перещепили Кларкові серце — на постійно. Проте лікарі не знають, чи недужий житиме з отим штучним серцем, чи пак його лівою половиною, — дні, тижні, місяці, чи роки. Але якщоб не було цієї операції — він напевне був би помер. Машина у людському тілі ніколи не заступить на 100 відсотків природного органу. Але дай Боже, щоб проґрес у цій ділянці медицини удосконалювався для добра медицини.

ДИПЛОМАТИЧНІ ДЖЕРЕЛА ЧЕХО—СЛОВАЦЬКОЇ столиці Праги повідомили в понеділок, 6-го грудня, що 5-го і 6-го січня 1983 року відбудеться в Празі зустріч лідерів країн Варшавського Пакту, включно з новим совєтським лідером Юрієм Андроповим.

Анатоль Камінський

ЖЕРТВИ В БОРОТЬБІ І БЕЗ БОРОТЬБИ

Наша діяспора готується до трагічної 50-ої річниці Українського голокосту 1932-1933 років. У громадді документаційних і дослідно-аналітичних праць, наукових конференцій, протестних політичних акцій, пресової кампанії і т.п., що їх повинна дати еміґраційна громадськість, зринає неухильно настирливе питання: чому так сталося, що наш народ допустив до того, що Москва зуміла знищити мільйони наших людей в наслідок заплянованого нею штучного голоду? Трагедія, що її пережила тоді українська нація, полягає не лише у її катастрофічно-масових розмірах і пекельних формах і способах ґеноциду, але й у поставі і настанові нашої спільноти до цього великомаштабного і безвимірного знищення. Настійно і невпокірно не відступає бентежне питання: як могло статися, що мільйони людей згинули голодовною смертю без того, щоб здобутись на те, щоб бодай підняти камінь проти свого вбивника?

Перенесення причин і шукання відповідей лише по боці самого ворога, сильнішого, єхидного і жорстокого, навіть із приписанням йому і найбільш рафінованих, злочинно-досконалих, насильницько-потужних спроможностей, заходів і засобів, включно із його вмінням використати проти нас самих наш власний немаловажний коляборантський елемент, — не роз'яснює ще достатньо цілости і складности стосовного питання, ані його не вичерпує. Справа ця куди складніша і вимагає дуже солідної студії, об'єктивної призадуми і цілеспрямованої аналізи усіх глибин і обшарів нашої національної психології і нашого політикуму, покладених на історичні координати тодішньої дійсности.

Це нам потрібне не лише для осмислення і зафіксування самої історичної правди і історичних досвідчень цієї трагічної доби, але перш усього також для нашого кожночасного політичного досвіду, щоб вивести і засвоїти необхідні висновки для сучасного і майбутнього. В такому пляні один з центральних аспектів цієї матерії — поставити її у площину засадничого визначення взаємовідношення жертв у боротьбі і без боротьби, коли маємо до діла з ворогом, наставленим і рішеним на знищення національної субстанції. У таких ситуаціях — це центральне питання не тільки кожночасної дійової національної політики в її таких чи інших організованих формах, але й справа нашого біологічного національного буття, яка охоплює анґажуючо і повністю весь національний організм.

Жертви Українського голокосту 1932-1933 років були жертвами без боротьби, без активного збройного спротиву, і в такому сенсі це були жертви перш усього масового національного пасивізму, втоми, апатії, безрадности, приголомшення.

Смію твердити, що вони були б значно менші, чи були б інші, або їх взагалі не було б, — якщо б уривчаста повстанська боротьба на наших землях 20-их років, після Визвольних змагань, вилилася була у ширший всенародний рух опору, співмірний, наприклад, до визвольної боротьби УПА-ОУН-УГВР в 40-их і 50-их роках. Я не випадково наводжу порівняння того періоду визвольних змагань із збройною боротьбою УПА, що її 40-річчя ми якраз недавно відзначали. За доступними даними людські жертви УПА в боях і окремих акціях виносили приблизно 8-9 тисяч вбитими, плюс загинулі пізніше в тюрмах і таборах із зловлених 14-15 тисяч, втрати серед яких становили коло 60-70 відсотків. До цього треба додати ще жертви вивозів і інших репресій, які були пов'язані з підпіллям і які творили коло 100 тисяч населення. Тут не врахована, очевидно, Лемківщина, де йшлося про тотальне виселення українського населення, зумовлене демографічною політикою червоної Варшави на спілку з червоною Москвою.

Ці втрати стоять у разючому протиставленні до 1,3 мільйона українців, які загинули за інтереси ворога в совєтській армії, що становило 10 відсотків усіх втрат збройних сил СССР. Це саме слід сказати і про втрати цивільного населення, які досягли в Україні 3,2 мільйона осіб, тобто коло 50 відсотків усіх втрат цивільного населення СССР.

Але ще більш разючими і неспівмірними стають ці втрати визвольної боротьби у відношенні до восьми чи нехай лише п'яти мільйонів жертв голодового голокосту. Тут взагалі є просто неможливі будь-які співставлення в силу несамовитої неспівмірности відповідних величин.

При тому не забуваймо, що жертви голоду — це виключно втрати демографічно-людські, національно-політичні, культурні і т.д., у той час, коли жертви боротьби ОУН—УПА—УГВР — це не тільки втрати, але й здобутки і осяги. Визвольні змагання цього періоду не лише виповнили стосовний проміжок нашої історії власним національним самопідметним і суверенним державницьким змістом, без якого під час Другої світової війни ми були б залишилися лише „коляборантською" причіпкою до чужих імперіяльних возів — російського і німецького. Побіч цього величезного політичного капіталу і збройного вияву до незалежного державницького будівництва та нанесення дошкульних ударів і втрат ворогові,

(Закінчення на стор. 5)

Дарія Маркусь

ПРО МИСТЦЯ БІЛЬШЕ НІЖ ПРО МИСТЕЦТВО

II.

Замовлень було мало. За ввесь час лише одне офіційне—15 емалій для прикраси науково-дослідного судна. Вчив в архітектурній школі одну годину в тиждень за 27 карбованців в місяць.

В той час на Заході почали цікавитися рухом мистців неконформістів у Совєтському Союзі і час від часу хтось з відважніших туристів купував картину. На офіційні виставки картин не приймали, бо, так як в Дніпропетровському йому казали, не малює так як треба...

Коли в 1973 році кінчався дозвіл жити в Ленінграді, Володимира викликали на міліцію. Заборонили залишатися в Ленінграді. Ленінград, Москва і Київ стали офіційно забороненими містами для Макаренка. Маючи приятеля естонця, рішив виїхати до столиці Естонії, Таліну. Там атмосфера була інакша. Естонія не була частиною Совєтського Союзу від початку, а щойно з часів Другої світової війни. Зв'язок із вільним світом був ще свіжий у пам'яті естонців. Також різниця між естонською і російською мовою стала заборолом скорого совєтизування. У Таліні картини Макаренка приймалися на офіційні виставки. Тут він віднайшов гурток приятелів-мистців, які, як і він, виривалися поза рами офіційно визнаного мистецтва, шукаючи нових форм, нових способів вияву Тут також і частіше були зв'язки з чужинцями туристами, які закупляли його картини.

Тяжко точно визначити, коли вперше зродилася думка чи бажання виїхати на Захід. Але,—розповідає з гумором Макар,—це, мабуть, було тоді, коли він вперше зі своїм приятелем маляром Феодосієм Гуменюком зустріли українських дівчат туристок з Канади. „От, красиві були дівчата. І гарно співали. Каже Федя, якщо в Канаді такі гарні дівчата, їдемо до Канади". Федеві не пощастило виїхати. Але Макар з впертою наполегливостю, в надії, що воно таки донесеться до вух влади, всюди і всім говорив що він хоче їхати до Парижу.

Крім гарних дівчат з Канади, були ще й інші обставини, які заставили вихованця совєтської „демократії" призадуматися над реальністю системи, в якій він жив. Коли з Чехо-Словаччини запросили декілька малярів з виставкою, малярі приїхали і виставка відбулася. Коли ж з Чехо-Словаччини прийшло запрошення мистцям зі Совєтського Союзу, їм відмовили візу і туди поїхати не могли. Коли в Юґославії відбувався конґрес емалістів, Макаренко знову, хоч був він призначений туди їхати, як представник СССР, не дістав візи.

А світ манив і рішив він старатися про виїздну візу.

Почавши раз ті заходи, не здавався, навіть, коли і не багато мав надій на виїзд. В кожному разі, помимо гарних канадських дівчат, в Таліні одружився з естонкою Вікторією, і почали старатися про дві візи. Клопотання тривали шість років. На кінець треба було їм три візи, бо вродилася їм доня, Дарія, яку вже в Парижі христили (а гордим хресним батьком був новий приятель, маляр Омелян Мазурик). Коли при частих викликах на поліцію питали Макаренка, чому він так дуже хоче виїхати, казав, що тому, бо він людина і хоче на землі пожити по-людськи і побачити світ..

Перед Олімпіядою в Москві в 1980 році приятелі Макаренків ворожили їм, якщо до Олімпіяди не дістануть візи на Захід, то по Олімпіяді мають добру шансу дістати візу на схід. Макар усе ж таки вірив у своє щастя. До тієї міри, що на початку літа 1980 року поїхав зі своїм приятелем немов прощатися на Україну—до Києва, Дніпропетровського, і, вперше, до Львова. Там влаштували їм їх друзі приватні виставки, показували прозірки своїх творів, відбували зустрічі, розмови. Макаренко рішив, що коли йому не довелось би виїхати до Парижу, він найрадше переселився б до Львова. Коротко до початку Олімпіяди Макаренки дістали візи.

Приїхали вони до Відня, не знаючи ні мови, ні людей Перші зв'язки були з людьми з російського Толстовського Фонду. Десь за три тижні довідалися, що у Відні є українська церква, де можна зустріти українців. До того часу дружина з маленькою дитиною в дешевенькому готелі, де по підлозі гасали тарґани, билася зі сумнівами, чи добре вони зробили, що виїхали і яка доля їх чекає тут на Заході, а Макар писав безліч листів до знайомих у Совєтському Союзі, описуючи, які крамниці знаходяться в їхньому кварталі і що в них можна купити. Розуміється, його приятелі у Совєтському Союзі того серйозно не брали, а зміст листів приписували жартівливій фантазії Макара.

В той час на Заході вже перебував Володимир Стрельников. Коли він приїхав до Відня зустрітися з Макаренками, познайомив їх з деякими українцями, між ними з подружжям Стеців із Каліфорнії, які тоді, у зв'язку з працею, жили в Австрії. Стеціви і закупили картини, а Галя Стеців реґулярно приїжджала відвідувати їх з торбами, повними всякого добра. Жити стало відрадніше. Коли Зальцбурзький музей закупив картину, мря-

(Закінчення на стор. 5)

Ол. Зозуля

Дума про школу

Під таким заголовком у „Вітчизні" надруковано статтю кандидата педагогічних наук Бориса Степанишина. Стаття, як водиться, написана в дусі соціялістичного реалізму. Оповідь іде про стан науки в українських школах, та якою буде школа на грані XX-XXI століть.

Автор 18 років викладав літературу у Львівській середній школі. Досконало обізнаний із станом шкільництва, його плюсами і мінусами. Мінуси ці, насамперед, проявляються у недбайливій підготові вчителів у педагогічних інститутах, де на методику відведено 1,3 відсотка всього часового бюджету.

Познайомившись із шкільництвом в інших областях, автор переконався, що багато вчителів малокваліфіковані, навчання провадять у межах читанки. Але позашкільних „посад" цих освітян хоч відбавляй: вони члени сільради, пропаґандисти, тренери по волейболу, керівники хорів і т.і. До цього навантаження автор додає: „Голова колгоспу ім. XXII з'їзду КПРС Зінківського району на Полтавщині В.Г. Вовк не безпідстав вважає, що школа в селі — це перша бригада його господарства. І так вважає не один голова колгоспу в республіці. У окремих школах, окрім участі в збиранні врожаю, школа ще обробляє 5-10 гектарів цукрових буряків чи кукурудзи, а школа—інтернат більше. Легко уявити таку картину: коли школа веде повний цикл сільськогосподарських робіт (посів, прорив сапання і т.д.), навчальний процес восени і почасти весною якщо не завмирає, то неминуче відступає на задній плян, а вчитель з наставника духовного життя перетворюється на поганеньку ланкову".

Якщо до цього додати, що в сільських школах узаконено розпочинати навчальний рік не з І-го вересня а І-го жовтня, то поневолі приходиться скорочувати програму.

Скаржиться автор і на програму з літератури: „хіба може бути історія нашої літератури без монографічних тем 'Л. Глібов', 'І. Нечуй-Левицький', 'Фальклор', на ґрунті якого зросла професійна література. Явно скривджено Григорія Сковороду, якого по суті вигнано зі школи (І година). А це ж найвидатніша постать нашого духового життя XУIIIст.!"

З великою тривогою автор наголошує на щорічне зменшення годин української мови і літератури. Він попередає: „Щоб історики освіти колись не дорікали, що ми вчинили непростиму помилку, треба мові і літературі повністю повернути 'відрізані' години і тим створити умови для оберігання душ наших дітей від засилля технократії". І як висновок додає: „Отже, чи простять нам нащадки, що ми в жертву НТР принесли духовне життя наших дітей? Подумаймо! Огляньмося назаді поміркуймо: що ми вже накоїли."

Говорячи про шкільні підручники з літератури, автор підкреслює, що ними незадоволені вчителі та учні. Причини в тому, що існуючі підручники — це скорочений варіянт для вищих шкіл. А писати підручники треба дивитись в очі учнів та залучити для складання їх досвідчених вчителів-методистів.

Хіба випадково, що з підручників випала наша спадщина? „Наприклад, — зазначає автор, — у розділі „Фальклор" потрібен нарис про Чураївку, її портрет, пісні, фрагмент нот, в розділі 'Давня українська література' —мікронариси про музику Березовського, Бортнянського, Веделя, фотоархітектурних творів Григоровича-Барського, улюблена дума кобзаря Григорія Любистки, репродукція картин Григорія Любистки, репродукція картин Григорія і Дмитра Левицьких..."

Як бачимо з наведених цитат, програма сільських шкіл свідомо обрізана, спрощена. Очевидно для того, щоб сільська молодь була менше підготовлена і не могла витримати іспитів до вищих шкіл. Інакше кажучи, була на припоні колгоспу. Не випадково ж у редакційних статтях преси ставиться наголос на закріплення молоді на селі.

Борис Степанишин (очевидно за вказівками) з цього приводу б'є на тривогу: „Зараз, коли ще багато молоді без об'єктивної на те потреби залишає село, через що так гостро стоїть питання — хто ж завтра буде орати, сіяти і збирати хліб?"

Щоб розв'язати цю складну проблему, автор висунув пропозицію: підготовляти вчителів окремо для села, і окремо для міста. Завдання сільських вчителів полягало б у тому, щоб втілити в душі сільської молоді лишитись на селі і вирощувати хліб.

Ця небезпечна і шкідлива пропозиція народила б дві „культури" — міську і сільську. Сільська молодь із-за відсутности всебічної освіти (як за панування дворянства) осіла б на селі, а міська (сини і дочки) партократії кінчали б вищі школи та посідали б керівні посади на всіх щаблях колоніяльної імперії.

Чи погодиться на цей експеримент сільська молодь? Думаємо, що ні.

КОЛЮМБІЙСЬКІ ВЛАСТІ ЗАЯВИЛИ, ЩО ЗГІДНО з законом про амнестію, в Колюмбії з тюрми звільнено 25 членів лівої партизанської групи, відомої під назвою М-19, включно з її засновником Карльосом Толєдо Плята.

Марія Овчаренко

ЧИ НОВИЙ ЕТАП РОСІЯНІЗАЦІЇ?

III.

У якому напрямі мають іти шляхи „ підвищення" викладання української мови, показує М.І. Драгун із Сумської области в доповіді „Використання матеріялів XXУІ з'їзду компартії України на уроках української мови". Вона, — як пише звітодавець, — „поділилася досвідом донесення до дитячих сердець величних накреслень партійних форумів...". Її учні писали творчі роботи на основі вражень від зустрічей з делеґатами з'їзду, передовиками виробництва" і т. ін. Політичне-виховне спрямування дає також учителька Г.В. Гармата з Волинської области в доповіді „Виховання любові до праці у процесі навчання української мови". Вона розказала, як учителі-словесники виховують в учнів пошану до праці. Школярі пишуть твори про зустрічі з делеґатами партійних форумів, про враження від ескурсій на завод тощо.

Але всіх перевищила своєю „педагогічною винахідливістю" заслужена вчителька УССР Долинського району Івано-Франківської области О.М. Тихенко в доповіді „Атеїстичне виховання на уроках української мови" Щоб виховати атеїстичний світогляд у школярів, вона використовує народні приказки й прислів'я антирелігійного змісту, вислови вчених і письменників про облудність релігії, її антинародну суть. Для атеїстичного виховання учнів вона використовує діяфільми, шедеври світового живопису і музику. (Цікаво, де вона їх знайшла — М.О.). Тут мимохіть насувається питання, якими успіхами втішається „заслужена вчителька" серед малих бойченят. Про це говорить вона сама: „Чимало труднощів є в атеїстичній роботі. Адже доводиться поборювати нетвердість переконання, а подеколи релігійність батьків, які мають вплив на духовне зростання дітей". Усе таки Тихенко переконана, що вона має успіхи: „Мої учні стають переконаними атеїстами, людьми високої комуністичної моралі"...

Тут мимоволі насувається питання, що спільного має ця „високо-моральна" балаканина з розвитком і культурою української мови?

Завершенням конференції були „Рекомендації", які містять ідеологічні й методичні підсумки нарад та директиви й напрямні діяльности для шкіл та установ безпосередньо й посередньо зв'язаних зі шкільною працею. Хоч „Рекомендації" у вступних параграфах здебільшого повторюють те, про що вже говорив міністер Фоменко й деякі інші доповідачі, вони, одначе, заслуговують на ближчу увагу, бо в них у формі директив уточнено, якими шляхами в світлі рішень XXУІ з'їзду партії має йти справа „підвищення ефективности викладання і вивчення української мови в школах республіки" і які шляхи намічують для її розвитку ідеологи в 11-ій п'ятирічці.

Як можна сподіватися, ідеологічні й політико-виховні аспекти наголошені тут з особливим притиском. Згідно з цим „Рекомендації" переповнені гримучими фразами з кодексу совєтської реторики, самохвальби про великі досягнення, що оперті на викривлених або неіснуючих фактах. Люди, ознайомлені з таким способом совєтського висловлювання, знають, що цього роду деклярації треба розуміти навпаки, а під деякі вислови підкладати інакший зміст. Експерти від совєтських справ прийшли до правильного висновку, що в СССР „за зворотною пропорційністю: чим невідрадніша дійсність, тим на словах успіхи більші" (І. Кошелівець, „Восьмий з'їзд письменників України", „Сучасність", числа 7-8,1981 р., ст. 86). Це спостереження влучно розкриває брехливу суть заяв „Рекомендацій", в яких беззастережно і з цинічною категорічністю говориться про „здійснення ленінської національної політики в Українській РСР"... і про „плодотворний процес розвитку культури, науки, народної освіти".

Як насправді виглядає це „послідовне здійснення ленінської національної політики", сказав відважно комуніст-ленініст Іван Дзюба в своїй книжці „Інтернаціоналізм чи русифікація?", за що заплатив позбавленням волі, засланням в Гулаґ, а після звільнення принизливими покаянними заявами. На основі історичних та статистичних фактів, Дзюба ствердив у своїй книжці перехід партії з позиції ленінської національної політики на хрущовську, що стала на плятформу „двох рідних мов" та двомовности. Відколи Дзюба писав цю „страшну правду про Україну" минуло майже 20 років, а за цей час росіянізація започаткована за Сталіна та підкріплена хрущовською „теорією двох рідних мов", у брежнєвській пресі до таких меж, що на довшу мету загрожує злиттям української мови з російською.

Тому тільки з великою дозою скептицизму можна прийняти запевнення, висловлені в „Рекомендаціях", що „на основі конституції СРСР усім громадянам Радянського Союзу забезпечується можливість користування рідною мовою... навчатися в школах рідною мовою". Красномовні посилання на конституційні права і в слові Фоменка, і тут в „Рекомендаціях", — не тільки засіб брехливою пропаганди. Адже найважливішою справою цієї конференції є не так підвищення і викладання української мови, як передусім формування в учнях „марксистсько-ленінського світогляду і високих моральних (?-М.О.) якостей будівника комунізму", а засобом до цього має бути зближення української мови з братньою російською. Визначивши так ролю української мови в виховному процесі, автори „Рекомендації" тут же зразу повертаються до офіційної совєтської тези про демократизацію (!-М.О.) мов, про зближення мов, взаємозв'язки і контакти з російською мовою.

Розхвалюючи без міри розвиток і збагачення української мови в роки влади Совєтського Союзу, укладачі „Рекомендацій, не заікнувшися, стверджують, що „поряд з російською, українська мова використовується в усіх сферах багатогранного життя соціялістичної нації". Не турбуючися дійсними фактами, вони преспокійно заявлять, що українською мовою друкуються великими тиражами ориґінальні і перекладні художні та публіцистичні твори і науково-популярні книги, численні фундаментальні дослідження, підручники і посібники з усіх галузей знань". Так, це правда, що в Українській ССР друкуються книжки українською мовою, але великими тиражами виходять тільки твори, потрібні партії, серед яких на першому місці стоять твори Леніна, Маркса й Енґельса, про що в „Рекомендаціях" згадується окремо, як про велике досягнення для української мови.

Що ж насправді криється за абсурдним і неправдивим твердженням про те, що поряд з російською, українська мова використовується в усіх сферах багатогранного життя соціялістичної нації" показують як офіційна совєтська статистика, так і каталоги видань.

(Продовження буде)

Св. п. мгр Теодор Качалуба

Св. п. Теодор Качалуба

У соняшний день 26-го червня ц.р., пантеон української політичної еміграції, православний цвинтар св. Андрея в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж., прийняв тлінні останки мгра прав Теодора Качалуби.

Прийняла вільна американська земля тіло людини, що любила волю, все своє життя боролась за неї і часто шукала її з-поза тюремних ґратів.

З упадком польської держави тисячі українських політичних в'язнів звільнились з ґерезвісного концентраційного табору Берези Картузької, а між ними і Теодор Качалуба.

Завітала до нього особиста воля, щоб, користаючись з неї, зі ще більшим завзяттям кинутись у боротьбу за волю свого народу.

Цими словами почав прощальне слово над домовиною покійного друга шкільної лавки д-р Іван Новаківський. У глибокому зворушенні згадав він гімназійні часи, працю у підпільній організації серед товаришів, дружні відносини однокласників і вмімково всіми люблену постать незабутнього друга Дорка. Д-р Новаківський прощав дорогого приятеля від себе, своєї родини, від товаришів гімназійних часів, від співтоваришів польських тюрем і Берези Картузької та від приятелів-друзів націоналістів, з якими Покійний перейшов до кінця дорогу життя.

Після Богослуження і похоронних відправ та зложення тлінних останків Покійного на вічний спочинок, родина і приятелі св. п. Теодора в часі поминок згадували особливі моменти відчуваня і дії цієї шляхетної людини, що були фундаментом у його житті та праці для народу.

Від приятелів з міста Бучача, друзів підпільної революційної мережі того подільського району, від співпрацівників банку, в якому Покійний був директором, від друзів націоналістів Ню Йорку, від себе і своєї родини прощав довголітнього приятеля мгр Іван Винник, підкреслюючи його прикмети доброго провідника ОУН на рідних землях і на поселеннях. ОУН втратила розсудного діяча революційного руху, а жителі Бучаччини — незамінного приятеля.

Від Головної Управи ООЧСУ прощав колишнього її голову Б.Качор, складаючи подяку за віддану працю в розбудові цієї організації на початках переселення нових українських емігрантів з європейських країн. Спокійний, розважний підхід у розв'язуванні не раз дуже складних організаційних і громадських проблем залишиться світлими моментами довголітньої праці його в ОУН і громадській та політичній ділянках.

Магістер права Т.Качалуба, здисциплінований, карний член ОУН, в молодечих роках відзначався відвагою, завзятістю та очайдушністю у виконуванні небезпечних завдань, яких вимагала підпільна боротьба проти окупанта. У зрілому віці, виявивши непересічні організаційні здібності, він займав відповідальні пости у революційній сітці, виконуючи свої обов'язки сумлінно і точно.

Ця педантиність у провадженні доручених йому справ у підпільному житті являється його притаманною рисою і поза підпіллям. Він з такою ж точністю вів доручені йому функції в українському кооперативному русі, в часах польської окупації, чи на відповідальному становищі директора банку в Бучачі. Св. п. Теодор виявився динамічним організатором підпільної сітки, знаменитим пропагатором націоналістичної ідеології і в той же час добрим кооперативним діячем, зорганізувавши сільські кооперативи, які, у свою чергу, були теж мобілізуючим чинником як в економічному, так і в загальнонаціональному освідомлюванні широких українських народних мас.

Т.Качалуба був людиною зрівноваженою, спокійною, тактовною, коротко кажучи, людиною високої культури. Вмів співпрацювати зі всіми, з однодумцями і так само спокійно і приязно з інакше думаючими, з людьми інших політичних поглядів. Гарні прикмети його вдачі впливали теж позитивно на оточення, в якому він був активний. Можливо, що вони мали вплив на спокійне розв'язування, бувало, скомплікованих громадсько-політичних проблем в 1949 і на початку 1950-их років, коли він був відпоручником і відповідальним за працю ОУН під проводом Степана Бандери в ЗСА, якому був вірний до кінця його життя та прощав його над могилою від націоналістів американської України.

Співпраця ОУН зі всіми українськими самостійницькими угрупованнями на цьому терені, за який він відповідав, була не тільки самозрозумілою, але й імперативною, якщо наша спільнота в цілості мала б виконати вповні своє завдання супроти народу в цей преважливий період нашої історії.

Він був точним у виконанні доручень кожночасного проводу ОУН, почавши від полк. Євгена Коновальця, полк. Андрія Мельника, Степана Бандери і сьогодні Ярослава Стецька, до речі, товариша шкільних років.

Трагічний у своїх наслідках розкол ОУН, що його спричинили, з одного боку, ворожі сили, а з другого політична невиробленість і брак аналітичного державницького підходу до оцінки політичних моментів часу тодішніх провідних діячів ОУН, був для Покійного незаживаючою душевною раною.

Свої здорові громадські корисні погляди він висловлював у дискусіях із близькими і подавав їх під розгляд проводу, як голова ООЧСУ ще на початку 50-их років. Він завжди діяв розсудливо, маючи на увазі лише добро цілого народу.

Цілоденна праця для прожитку родини, безчисленні засідання до пізньої ночі праця в організаційних і громадських справах виснажили його тендітний організм і довели до важкої недуги і серйозної операції. Після цього віддався він більше родинному життю. Разом з дружиною Осипою всеціло присвятились вихованню своїх діточок — Марусі і Бориса. Їм треба було дати все, а особливо повне українське виховання, так щоб не було помітним, що росли на чужині. Крім формальної високої освіти, дали вони своїм дітям неоцінений скарб — прекрасну, чисту українську мову та знання про Україну.

Св. п. Теодор народився у Романовім селі пов. Скалат 5-го травня 1911 року. Батьки назвали його Теодором — Даром Бога. І був він Божим даром для своїх батьків, для родини, для дружини і дітей і для свого народу. Добром обдаровував усіх, кого зустрічав на свому життєвому шляху.

Це тільки у загальних зарисах сильветка доброго сина нашого народу, що її накреслив на поминках приятель родини Покійного д-р Степан Ворох, прощаючи незабутнього Дорка від приятелів, присутніх на похоронах і не присутніх та від тих кадрів націоналістів Тернопільщини, що під його проводом виростали на подвижників націоналістичної ідеї — любови до народу і боротьби за його ідеали.

Перед закінченням поминок сестрінок Покійного д-р Любомир Ворох склав присутнім подяку від дружини і дітей за оказану прислугу покійному мужеві, батькові і дідусеві.

Д-р Степан Ворох

Святкування тисячоліття хрищення України

У Міннесоті з 1978 року постав Комітет вшанування 1000-ліття хрищення України, у склад якого ввійшли обрані члени від трьох українських православних парафій — св. Архистратига Михаїла, св. Юрія Переможця і свв. Володимира і Ольги.

Комітет цей (з ротаційною формою очолювання) утворився у Твін-Сіті на базі комітету святкувань українського православного дня, що діяв ще від 1963 року, який приурочено святкувати в день Покрови Пресвятої Богородиці.

Програма святкування з ініціятиви цьогорічного голови Святослава Новицького збагатилася прелімінарним святкуванням 1000-ліття хрищення. Було запрошено на доповідача ерудита богословії д-ра о. Степана Ярмуся, члена такого ж Комітету Канади, який, прибувши 16-го жовтня до Міннеаполісу, правив Вечірню в церкві св. Архистратига Михаїла. Після Вечірні в парафіяльній залі відбулася братська вечеря, яку приготувало Сестрицтво парафії, а опісля того о. д-р Ярмусь виголосив доповідь на тему „Харизматизм і Православна Церква".

У 1960-их роках в Америці і в Канаді з'явився релігійний рух, яке нове шукання піднесення духовости людини. Отець Ярмусь завзявся дослідити природу цього руху і в 1975 році видав брошуру п.н. „Харизматизм". З нами він поділився своїми висновками, поставивши тему, як дискусійну. Він окреслив цей рух, як складний релігійний рух, який має позитивні й негативні сторони, зауваживши, що ним переймаються лише освічені люди. Католицька і протестантська церкви стали на становище — цей рух не осуджувати і не сприймати, а лише приглядатися до його розвитку. Католицька Церква назвала цей рух харизматичним, але з цим терміном треба поводитись обережно.

Промовець з'ясував значення слова „харизма", що значить благодать. Звідси харизматизм — це метода шукання благодати, духово піднесення. У людини настає ця потреба в наслідок духової порожнечі, охолодження до молитви, до обряду, до Церкви.

На думку доповідача, Українська Православна Церква харизматична (благодатна) в своїй основі. Благодать, тобто Дари Св. Духа, лежить у церковних Таїнствах, в літургійному й у інших Богослуженнях, у молитвах, у церковному співі. Нам треба тільки чесно і часто виконувати обов'язки християнина щодо молитви, Богослужень, ставлення до Бога, до людей. Це і буде відновленням тієї благодаті (харизми) в наших душах і ніякого іншого харизматизму не треба нашій Церкві.

Закінчуючи доповідь, о. Ярмусь сказав: „А коли б у нашій Церкві постала потреба в сучасному харизматизмі, тоді наше духівництво мало б застановитися над тим, що у нас не все гаразд, чогось бракує, що ми повинні зробити, щоб задовольнити потреби громад".

Після доповіді забирали слово кілька промовців: Бугаєнко, А. Гнойовий, О. Бреславець, М. Ковалевський, О. Костюк. Всім їм відповідав о. Ярмусь.

У заключному слові д-р Ярмусь сказав, що він свідомий, як і проводи канадської і американської української консисторій, щодо потреби сильних проповідників. Алеж треба багато праці для того, щоб виховати апостолів. Якщо батьки протягом 18 років не вплинули на сина, то за пару семінарських років людина не може кардинально змінитися. Маємо такий стан, що дві Семінарії, маючи добру програму, могли б виховати по 60-70 студентів, сьогодні вони мають їх по неповних два десятки, та й то частина з них відсіється з різних причин. До того ж, не кожна людина має обдарування бути теологом і добрим проповідником. Та й говорити про такі речі у громадах — мало значить. Треба говорити про це на церковних соборах.

Обидві Семінарії, канадська і американська, роблять усе можливе, щоб зацікавити молодь до богословської науки (преса, травнева кампанія, місійна праця студентів по парафіям), але наслідки з того невеликі. Без допомоги від парафіяльних громад, від родин вірних такий стан не обіцяє нічого втішного. Треба зусиль усієї громади вірних, щоб допомогти консисторіям і семінаріям збагатити число студентів, а в тому й майбутніх освічених священиків і тим спряти відновленню природного харизматизму Української Православної Церкви.

Після того, як о. протоєрей Михайло Куданович подякував прелегентові і закрив збори, присутні ще довго не розходилися, продовжуючи виміну думками і купували друковані праці о. д-ра Ярмуся.

У неділю, 17-го жовтня, відбулося спільне Богослуження в церкві свв. Володимира і Ольги в Сейнт Полі. Збірний хор під кермою молодого диригента Марка Бриня співав Літургію і Молебень.

Після Богослуження у церковній залі відбувся братський обід і коротка програма. Ольга Хоролець продеклямувала чудовий вірш Ганни Черінь „Храм Св. Софії". Тетяна Вовк проспівала під бандуру два канти з релігійного репертуару кобзарів. Учні 6-ої кляси продеклямували вірш Б. Антоновича „Похвальна Пісня".

Отець В. Боровський подякував о. Ярмусеві за те, що він своїм виступом і участю у Богослуженні спричинив нам духове піднесення, диригентові М. Бриневі — за звеличення дня добрим співом хору, і голові Комітету С. Новицькому — за ініціятиву. Святослав Новицький представив о. д-ра С. Ярмуся, зауваживши, що він належить до селянського роду, який дав п'ять церковних священнослужителів. В його особі маємо професора Колегії св. Андрія у Вінніпегу, автора кількох наукових праць, колишнього редактора журналу „Вісник".

Потім присутні з зацікавленням прослухали доповідь о. С.Ярмуся на тему „Духовість українського народу за Княжої Руси і за пізніших часів".

Найперше прелегент окреслив поняття духовости. Духовість — це всі зусилля людей змагати до ідеалів, особливо в досягненні божественного. Молитва, співи, обряди, святкові традиції - все це є наша духовість, яка сягає далеко в дохристиянську добу.

В чужинецькій літературі (греки, араби й інші) занотовано свідчення про наш народ ще з VI сторіччя. Коли християнство прийшло в Україну, воно застало там високо розвинену духовість. Євангелія принесла правду, любов до ближнього.

Доповідач вважає це дуже важливою справою. Особливо тому, що в Канаді і в Америці є центри, які пробують переконати, що українська духовість появилася лише в XVI столітті. Якщо прийняти це твердження, воно породжує думку, що в світі є тільки Москва, а України нема і ми до дохристиянської доби не маємо права.

Християнство не ламало закону нашого народу, способу його життя, а лишень християнізувало традиції його і сприйняло вицерковило їх. А наші традиції різдвяні, пасхальні й інші святкування, якими ми дивуємо світ, ритуал цих святкувань - сягають далеко у дохристиянську добу.

Християнство прийшло в Україну далеко раніше 988 року. У Києві вже була церква св. Іллі, отже й вірні. 988 року християнство стало офіційною державною вірою України.

А як проявлялася українська духовість після офіційного хрищення Руси-України? Вже 150 років після того, за князя Ярослава Мудрого, була збудована величезна святиня у Києві — храм Св. Софії. Було видано „Руську Правду", збір законів, що розвивалися й діяли протягом століть перед тим. „Руська Правда" показує нам, що Україна мала високу освіту. У XII столітті з'явився виховний твір „Поучення дітям" Володимира Мономаха. Автор — світська людина, діяч, добрий мудрий політик. Він ставить високо питання моралі, кличе дітей своїх бути прикладом для інших, закликає не карати смертю навіть тих, хто заслуговує на це.

Характерна риса тодішнього громадського життя — здруженість князя з народом, з дружиною (військо його, товариство). Про це свідчить і скликання Віча (всенародні збори), коли князь мав вирішувати важливі справи.

Після татарської навали духовість в Україні підупала, але скоро постали братства, які виявили велику діяльність, стали носіями збереження й розвитку української духовости.

Пізніше, під утисками Польщі в Україні зродилося Козацтво (товариство - гетьман, Козацька Рада), що виявило християнський месіянізм: боротьба за народ і віру православну. І в організації козацтва покладено ті самі елементи традиційної духовости.

Спостерігаючи тяглість у розвиткові української духовости протягом цілої історії, доходимо висновку, що корні наших духових традицій лежать в далекій дохристиянській добі і живуть досі в нашому народі. Вони скріплюють наш народ в одне ціле. О. Ярмусь обидві доповіді підсумував англійською мовою.

Голова Комітету С. Новицький подякував прелегентові за те, що він спричинив нам справжнє духове піднесення і запросив усіх відвідати образотворчу виставку п-і Пачковської, твори якої (переважно краєвиди) вражають свіжою кольоритикою.

Після 4-ої години о. Ярмусь провів час з молодечим гуртком „Феловшип", який сходиться, щоб вивчати Святе Письмо і нашу православну віру, і тоді від'їхав на летовище.

Чистий прибуток із святкувань призначений на Дім Української Культури в Савт Бавнд Бруку.

Л. Горлиця

Концерти в Гантері

Доповненням прегарної церкви в Гантері є вибудувана в гуцульському стилі гражда, в якій міститься дві залі, нагорі й надолині. Горішня заля позначається доброю акустикою. Всі стіни завішані образами найкращих відомих малярів. Мініятюрні церкви Богдана Певного розставлені по всіх кутах залі. На підвищенні естради — новий фортепіян доброї марки.

Коротко перед останнім літом мені запропоновано зайнятися організацією літніх концертів в Гантері в гражді і почати цей сезон моїм власним фортепіяновим речиталем.

10-го липня відбувся мій концерт, програма якого складалася із творів Вівальді, Шопена і групи українських композиторів. Крім того, мені довелося перебрати акомпаньямент майже всім вокальним і інструментальним солістам.

17-го липня інж. Пежанський мав свій власний цікавий виклад з прозірками про українських малярів.

24-го липня відбувся концерт оперної співачки Марти Кокольської і знаного скрипаля Рафаїла Венке. Співачка виконала пісні І. Соневицького, Наденека і Китастого, а також арії Данкевича і Леонкавалло. Її спів виявив музичну зрілість, технічну легкість і драматичну могутність. Рафаїл Венке відіграв твори Брамса, Степового, Сен-Санса і Сарасате з мистецьким горінням і віртуозною блискучістю. Публіка захоплено реагувала на цей цикл двох солістів.

На 31-го липня був був призначений вокально-інструментальний концерт, але сталося так, що співачка захворіла, а віоліністка зламав палець. Тоді я потелефонувала до Таїси Богданської, щоб вона вирятувала ситуацію і за чотири дні дала власний самостійний концерт. І справді, 31-го липня Т.Богданська виступила з вибагливою програмою: „Місячна соната" Бетговена, твори Шуберта, Мендельсона, Шопена, Косенка і Довженка. Публіка вітала ентузіястично нашу піяністку, яка була „у „формі" у всіх виконаних напрямах. Притаманна її гри теплота і м'якість співного звукотворення поєднується з розбурханим життєрадістю темпераментом. А у всьому відчувалося піяністичну легкість і розмах.

Незвичайно приємним і зворушливим був виступ учнів Українського Музичного Інституту, який відбувся 7-го серпня: Мелася Бонакорса, Христя Бонакорса, Рома Худьо, Міріям Худьо учні Г.Клим; Ярема Бачинський, кл. К.Чічки-Андрієнко; Ганися Легедза кляса Р.Венке, а при фортепіяні — її сестра Уляна; Роман Шевчук, учень Т.Богданської; Ігор Пономаренко, кляси Р.Венке, і Орест Гарасимчук, кл. Г.Мирошниченко. Ці талановиті і добре вишколені студенти виконували в більшості твори українських композиторів, що дало ще один доказ, яким знаменитим потягненням професійних музик було створення Українського Музичного Інституту 30 років тому і яким важливим є його збереження і дальший розвиток.

14-го серпня відбувся цікавий концерт двох молодих солістів — піяністки Ляриси Крупи і челіста Нестора Цибрівського. Вони заграли разом твори Прокоф'єва, Шумана і Рахманінова, виявивши музичний та динамічний балянс двох інструментів. Н.Цибрівський виконав частину сюїти Баха для [illegible] челльо, глибоким співним тоном, музикально і з прозорою технікою. Челістів в нас мало, і тому наша публіка радіє появою такої вартісної музичної сили.

Л.Крупа відіграла твори Коломийця, Ревуцького, Бартока і Шопена ніжно і розмріяно, з пікантним ритмом і темпераментом. Тому не дивно, що вона недавно дістала нагороду Американської асоціяції конкурсів піяністів.

Великою несподіванкою був самостійний концерт молодої співачки Олени Геймур, сопрано (21-го серпня). Вона захопила публіку виконанням пісень і арій Моцарта, Верді, Пуччіні, Гуно, Печеніги, Косанатольського, Гайворонського і Фоменка. Музичне знання і досвід, сценічний темперамент, техніка заавансованість — все те виявляє талант співачки і її поважне ставлення до музичних студій.

В останньому концерті цього літнього сезону (28-го серпня) виступили Ляриса Магун, сопрано і Ірена Пелех, піяністка. Співачка відзначається могутнім гарним голосом, який далі успішно розвиває у найкращих американських педагогів. Вона відспівала арії і пісні Пуччіні, Лисенка і Стеценка з щирим переживанням і запалом.

І.Пелех викликала подив виконанням сольових творів Равеля, Ревуцького, Ліста-Паганіні, Косенка і Лисенка. В неї техніка делікатна-коронкова, а сильні акорди звучать повно, заокруглено. Вона серйозно і сконцентровано відтворює ідеї композитора, оживляючи їх своєю живою, чутливою індивідуальною інтерпретацією. І.Пелех не лише концертова піяністка, вона теж педагог у Музичному Інституті в Сетлмент музичній школі і в українській школі у Факс Чейс у Філядельфії. На останньому Загальному з'їзді учителів УМІ вона перевибрана на віцепрезидента Українського Музичного Інституту Америки.

Всі ці літні концерти викликали жваве зацікавлення культурної гантерської публіки. Найбільше признання належиться невтомному організаторові і меценатові цих імпрез д-рові Іванові Макаревичеві і його дружині Наталії, які вложили багато праці для розвитку культурно-музичного життя в Гантері. Вони також виявили щиросердечну теплоту, приймаючи всіх виконавців в їх гостинному домі.

Дарія Гординська-Каранович

„Україна в англомовних виданнях"

П'ЯТИЙ СВІТОВИЙ КОНКУРС ДЛЯ МОЛОДІ ІМ. МАРУСІ БЕК

Комітет Світового конкурсу для молоді проголошує п'ятий Світовий конкурс „Україна в англомовних виданнях" на 1983 рік.

Конкурс призначений для молоді від 14-ти до 24-ох років життя включно. Учасниками можуть бути всі українці в цьому віці по цілому вільному світі, включаючи всі держави й континенти.

Мета конкурсу— зацікавити й зактивізувати українську молодь стежити за приділянням уваги Україні і українцям в англомовних виданнях вільного світу і цим поширювати свій національно-політичний світогляд, виробляти думку, пізнавати українські проблеми, насвітлені неукраїнською пресою, а набутим знанням молодь зможе приносити чимало користи для української справи в суспільстві своєї державної приналежности та в українському громадському житті.

З метою більшого охоплення молоді, п'ятий конкурс, крім індивідуальної участи, допускає також групову. Тобто, учасником конкурсу може бути не лише окрема особа, але й гуртки одумівців, пластунів, сумівців, об'єднань, товариств, гуртки або й цілі кляси учнів українських шкіл, групи студентів університетів чи групи друзів.

Конкурс поділено на два відділи: молодший, що охоплює учасників від 14-ти до 17-ти років життя включно, і старший—від 18-ти до 24-ох років включно. Кожний із відділів має окремі нагороди.

Завдання учасників збирати з англомовних видань протягом 1983 року, від 1-го січня до 31-го грудня, всі матеріяли про Україну й українців, які лише можна знайти в книжках, журналах альманахах, газетах, публіцистичних виданнях, брошурах тощо. Це можуть бути замітки, статті, коментарі, розвідки, репортажі, інтерв'ю, рецензії, огляди, художні твори, розділи чи дійові особи в художніх творах, цілі книжки, брошури та всі інші роди писань, де в будь-якій мірі, чи в будь-якому аспекті говориться про Україну чи українців.

Матеріяли слід збирати лише з англомовних видань вільного світу і лише за 1983 рік. Українські видання англійською мовою, чи переклади з української мови на англійську виключаються з джерел для конкурсу.

Збирати матеріяли можна різними способами:

1) Робити вирізки з доступних джерел (як, наприклад, передплачувана преса);

2) Робити відбитки на капіювальних машинах.

3) Робити виписки.

При кожному способі обов'язково треба затримати або подати назву джерела, звідки взято матеріял, а також дату, сторінку, назву та, при наявності, ім'я автора. Якщо це буде ціла книжка, розділ книжки, велика розвідка, брошура, які тяжко здобути для збірника, можна подати лише бібліографічні дані (автор, назва, рік видання, кількість сторінок, де і ким видана).

Матеріяли мусять бути впорядковані та оформлені у збірник (скидані накупу матеріяли втрачають вартість як збірник). Кожний учасник може комплектувати й оформлювати свій збірник на власний спосіб; це може бути у формі альбому, книги, окремих зошитів і т.д.

Бажано, щоб кожний учасник, який включиться у п'ятий конкурс, повідомив про це комітет у перших двох місяцях 1983 року.

За найкращі (кількістю, якістю зібраних матеріялів та оформленням) збірники учасники конкурсу будуть нагороджені.

Для молодшого відділу: І-ша нагорода 300 доларів; ІІ-га нагорода 200 дол.; ІІІ-тя нагорода 100 дол. Для старшого відділу: І-ша нагорода 500 дол.; ІІ-га нагорода 300 дол.; ІІІ-тя нагорода 200 дол. Крім нагород, передбачено ще й грошові відзначення за кращі збірники.

Оцінюватиме збірники матеріялів та присуджуватиме нагороди жюрі у складі: мгр В.Баран, голова, мгр В. Андрушків і д-р В.Савчук—члени.

Всі збірники, надіслані на конкурс „Україна в англомовних виданнях", залишаються власністю комітету і творять архів під назвою „Украініка"—джерело для дослідження українського питання у вільному світі та історії українського суспільства в Америці.

Збірники матеріялів за 1983 рік для п'ятого конкурсу слід присилати від 1-го січня до 31-го березня 1984 року на адресу: „Ukrainica", 3061 Firestone Dr, Sterling Heights, Mich. 48077.

Склад Комітету Світового конкурсу для молоді „Україна в англомовних виданнях": проф. М. Гарасевич, голова, дир. П.Стасів, заступник, мгр Х.Юзич, секретар, ред. І.Бек, фінансовий референт, дир. С.Віхар, мгр О. Климишин, С.Король, мгр В. Мушинська, д-р Ю. Рогін.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів,

не пізніше, як вполудне 31-го грудня 1982 року

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1982 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше як у П'ЯТНИЦЮ 31-го ГРУДНЯ 1982 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

Головна Канцелярія УНС

СОЮЗОВЦІ! ЦЬОГОРІЧНА ОСІННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ ПРИНЕСЛА ДОСІ 450 ЧЛЕНІВ. ЩЕ БРАКУЄ 550 ЧЛЕНІВ ДЛЯ ВИКОНАННЯ НАШОЇ МЕТИ, А САМЕ ЗДОБУТТЯ 1,000 ЧЛЕНІВ. ТОМУ ДОКЛАДІТЬ УСІХ ЗУСИЛЬ ДЛЯ ДОПОВНЕННЯ ЦЬОГО ЧИСЛА, ЩОБ З ПОВНИМ УСПІХОМ ЗАКІНЧИТИ ЦЕЙ КОНВЕНЦІЙНИЙ РІК УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

У Чикаґо відсвяткували 50-ліття СУА

У неділю, 24-го жовтня ц.р., в гарний соняшний день відбувся у Чикаґо в авдиторії свв. Володимира й Ольги святочний бенкет для відзначення 50-ліття започаткування праці Союзу Українок Америки. На запрошення голови Окружної Управи приїхала з Ню Йорку голова СУА мґр Іванна Рожанковська. Бенкет звеличали також своєю присутністю Владика Іннокентій, ЧСВВ, о. митрат Орест Кулик, відпоручник Архиєпископа Константина, представники громадських і церковних організацій, фінансових установ і велике число союзянок зі своїми родинами та приятелями. Наспіли також численні привіти, з яких вирізнялися: привіт від голови СФУЖО Лідії Бурачинської, та посадника Чикаґо Джейн Бирн. Програмою проводила заступниця голови Окружної Управи СУА Галина Коленська.

Ювілейне свято розпочалось внесенням прапору та відспіванням гимну у виконанні вокального тріо „Пісня". Потім голова Окружної Управи, Евстахія Струтинська, привітала присутніх і виголосила доповідь, в якій проаналізувала працю СУА на протязі 50-ти років. З особливим теплом згадала вона членок-основниць, які під проводом св. п. Анни Брудної 25-го лютого 1932 року основали перший Відділ СУА в Чикаґо.

Коротку доповідь англійською мовою виголосила Анна Заліско, членка 36-го Відділу- ювілята.

Кульмінаційною точкою програми було святкове слово голови СУА Іванни Рожанковської. Вона спочатку висловила признання 36 му Відділові, якого основниці перед 50-ма роками (а були це часи великої депресії) дали доказ глибокого патріотизму й громадської зрілости. Висловила також признання усім членкам, згуртованим в СУА, які своєю жертвенною, але скромною і часто непомітною працею причинились до розбудови організації. Завдяки їм СУА розгорнув широку допомогову акцію, створив Стипендійний фонд, причинився до створення репрезентативного Українського Музею в Ню Йорку; дбає про розбудову світличок; бере участь у міжнародних жіночих конференціях; заініціював стотисячний Фонд ім. Олени Лотоцької, щоб забезпечити базу своєї діяльности. Найбільшою турботою СУА під сучасну пору є молоде українське жіноцтво, яке у великій більшості стоїть осторонь громадської праці. В тій цілі СУА був ініціятором і організатором Жіночої Конференції, яка дуже успішно відбулася на початку цього року. Доповідь голови СУА усі присутні вислухали з великою увагою і вдоволенням.

Марія Наваринська, друга заступниця голови Окружної Управи, прочитала коротку історію поодиноких відділів Округи та на руки голови вручила відзначення. Відзначення одержали також колишні голови Окружної Управи та дві членки, основниці першого Відділу СУА в Чикаґо, присутня на бенкеті Олена Круль і Вікторія Ларсон, яка проживає в Аризоні.

На закінчення офіційної частини директори фінансових установ „Самопомічі" й „Певності", Роман Мицик і Юліян Куляс, у щирих словах піднесли многоліття для Союзу Українок Америки. Голова Окружної Управи Евстахія Струтинська вручила голові СУА чек на 1 000 долярів на Фонд ім. Олени Лотоцької. Деякі товариства й поодинокі особи долучували також свої ювілейні подарунки.

Після бенкету відбулася мистецька частина програми. Вокальне тріо 29-го Відділу СУА „Пісня" у складі — Віра Джулинська, Наталка Масник, Люся Олексюк проспівали три пісні: „Мати ходить на курган" муз. А. Пашкевича, „Два потоки з Чорногори" муз. Кос-Анатольського, сл. Петренка, „Червона ружа" муз. І.Шамо, сл. Забашти. Заспівали голоси й гарна поява співачок в нових елеґантних сукнях зробили приємне враження на присутніх. Музикально й чуло акомпаньювала Оксана Оришкевич. Мистецьким керівником тріо є д-р Володимр Кассараба.

Милою несподіванкою вечора був перший спільний виступ скрипальки Ірини Квірмбах-Ґаврик і піяністки Рути Панчук-Ріпецької, ґрадуанток високих музичних шкіл, які майстерно й з почуттям відіграли Варіяції Л.Бетовена на тему української народної пісні „Їхав козак за Дунай" та „Коломийку" О.Нижанківського.

Соліст д-р Іван Рудавський приємним баритоном у фортепіяновому супроводі незаступимого д-ра Володимира Кассараби проспівав три пісні: „Пурпурові рожі" муз. Мілера. сл. Т.Курпіти, „Ой, ти дівчино" муз. Кос-Анатольського, сл. І. Франка, „Мати сіяла льон" муз. Тилика, сл. В. Олійника, та на домагання публіки наддаток —пісню „Треба йти до осени" муз. О.Білаша, сл. С.Пушика. Д-р І. Рудавський, тиждень перед бенкетом СУА, мав свій самостійний концерт: „Вечір української пісні", який пройшов з великим успіхом. Треба відмітити, що д-ри Рудавський і Кассараба своїми мистецькими виступами прикрасили вже не одну громадську імпрезу в Чикаґо.

Перед бенкетом і після нього присутні мали змогу оглянути знімки й фотоальбоми з діяльности відділів СУА. Гарно прибрана заля, святочно прикрашені столи, дружній настрій причинилися до успіху свята.

Відсвяткувавши 50-літній ювілей і глянувши у минуле, як заповіт на майбутнє, слід навести незабутні слова Олени Лотоцької: „Пам'ятаймо завжди, що ми зорганізовані для цілей і потреб України, що ми союзянки на добровольній службі Україні".

Ярослава Панчук

ПЕНСІЇ З ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

Особи, які у повоєнних роках працювали у Великій Британії, а тепер мешкають у ЗСА і Канаді, мають право на британські пенсії, як переходять на пенсію (*чоловіки від 65, а жінки від 60 років життя*). Внизу подаємо умови одержання британських пенсій.

Дата народження пенсіонера	**Потрібний до пенсії час праці у Великій Британії**
1910	6 років 3 місяці
1911	6 років 6 місяців
1912	6 років 8 місяців
1913	7 років
1914	7 років 2 місяця
1915	7 років 5 місяців
1916	7 років 7 місяців
1917	7 років 9 місяців

Всі калькуляції є зроблені для мужчин, які почали працювати у Великій Британії у 1947 році Калькуляції пенсії для жінок і всіх інших людей, пересилаємо на бажання поодиноких людей.

Справи британських пенсій скоро, чесно і солідно полагоджує:

Lenczyk Ukrainian Translation Company, 43 Plexfield Rd., Rugby, Warwickshire, Great Britain, CV22 7EN

Вісті з Вінніпеґу

ВЕСЕЛИЙ „МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ КООПЕРАЦІЇ"

Кредитова Кооператива північного Вінніпеґу, яка кожний рік відзначувала традиційний у жовтні Міжнародний День Кредитової Кооперації поважнішою імпрезою, зірвала в цьому році з цим шаблоном, і, напевне, зробила для спілчанської справи більше ніж ранішими часами. Справа в тому, що такому відзначенню Кредитова Спілка північного Вінніпеґу надала форму товариської зустрічі своїх членів, заповівши у „Бюлетені" та відвідувачам, що ця зустріч матиме коротку й цікаву програму при каві з солодким, а на закінчення — розльосування 25-ох нагород вступу по 10 дол. кожна.

Зустріч призначено на четвер, 21-го жовтня ц.р., і до залі катедри свв. Володимира і Ольги при Мек-Ґреґор прибули ввечері сто й кілька осіб різної статі та різного віку, що відразу створили майже родинну атмосферу. Присутніх привітали, після молитви о. митрата Р.Добрянського, голова Кредитівки мґр Петро Салиґа та управитель інж. Андрій Качор у погідному, переплітаному жартами тоні. Жарти продовжувались під час вечора, який справно вів проф. Остап Гавалєшка, несподівано виявивши черговий свій талант — доброго й симпатичного конферансьє та співака-куплетиста з гітарою, якому за веселі й сантиментальні приспіви присутні не щадили щирих та теплих оплесків.

Єдиною поважною точкою вечора було коротке слово інж. А.Качора що з типовою для нього статистичною детальністю кинув погляд на значення кооперації, зокрема української, та цифрами показав, як наші кредитівки на цьому континенті, в ЗСА і Канаді, добилися разом до коло 600 мільйонів власного майна, в тому кредитівка Вінніпеґу до близько 50 мільйонів долярів, які служать і могли б при спільному зусиллі ще більш та краще служити своїй рідній спільноті. Тут же присутні довідались, що Кредитова Кооператива північного Вінніпеґу є другою із п'ятьох таких установ у Вінніпеґу і на найближчі свої загальні збори прийде з балянсовим майном 10 мільйонів дол.

Теплий і погідний настрій Вечора доповнено перекускою, що її приготували наші пані.

Після кінцевої молитви о. А.Пакоша присутні справді понесли додому добре враження. Розгра 25-ох щасливих нагород вступу була вже тільки квіткою на гостинній трапезі нашої відомої кредитівки.

НОВІ ВИДАННЯ ВІННІПЕҐУ: ШАШКЕВИЧІЯНА, КАТАЛОГ І КАРТКИ ВОЛИНЯН

З датою листопаду 1982 є вже в українських книгарнях цього континенту черговий випуск альманаха Заповідника Інституту Маркіяна Шашкевича, на цей раз формально 34-35-го числа „Шашкевичіяни", чепурно виданої публікації з 14-ма цікавими ілюстраціями, рядом статтей та двома віршами і бібліографією, — все на тему досліду Великого Пробудника Західніх Земель та його культу в українському народі. Число присвячене відкриттю оновленого управою міста Вінніпеґу скверу біля церкви св. Андрея та Дому Товариства „Рідна Школа" в найстаршій поселенням українців дільниці Пойнт Даґлес, якому тепер придбано відповідні зеленці, пропам'ятні написи та офіційну назву „Парк Маркіяна Шашкевича".

У промові редактора „Шашкевичіяни" д-ра М. Марунчака на відкритті та в статті „Парк Маркіяна Шашкевича в 170-річчя" обговорено цю важливу справу точніше, інші статті (Маркіян Шашкевич і поезія Тараса Шевченка, Михайло Козаневич — переємник Великого Маркіяна; До історії роду Маркіяна Шашкевича; 11 фотографій „З ґалерії балканського родоводу Шашкевичів" та ще три огляди на близькі до Шашкевича теми) роблять і це число „Шашкевичіяни" вартісним вкладом у нашу наукову літературу, і воно повинно б знайтись у тих, хто дорожить нашою культурною спадщиною й джерелами до неї.

Від минулого місяця маємо новий каталог книжок Товариства „Волинь" та Інституту Дослідів Волині, який згадані установи розсилають усім книголюбцям, бібліотекам і високим школам. Новий каталог, — власних волинянських та придбаних книжок, — має 39 назв книжок Видавництва „Віра і Культура" Митрополита Іларіона, 46 назв власних видань Товариства „Волинь" та ІДВ, 20 назв книжок з інших видавництв, „на складі" в цих установах, а також список марок і святкових карточок волинського видання. Разом 107 вартісних та поважних (бо тільки такі видають наші волинян!) публікацій, і вже з цього погляду і вони, і сам каталог заслуговують на увагу.

Приємною появою з цього відтинку є теж три нові різдвяні картки, про які потурбувалося Т-во „Волинь". Вони виконані відомим мистцем Р.Глувком з Британії і були там під його доглядом бездоганно виконані, а їх різдвяні мотиви завжди заторкнуть українське серце. В час, коли культурних українських карток небагато і коли їх буде в цю кризу все менше, варто ці картки придбати по 25 ц. кожна, замовляючи їх в Т-ві „Волинь": Вінніпеґ, пошт. станція "Бі", скринька 3651.

З МИСТЕЦЬКОГО ЖИТТЯ ВІННІПЕҐУ

Прихильники рідного мистецтва мали у неділю, 17-го жовтня ц.р., знову нагоду побачити ікони знаного у Вінніпеґу проф. д-ра Тараса Снігуровича на справно зорганізованій виставці з нагоди чайку Сестрицтва Святотроїцької катедри УГПЦ при Мейн. Виставка коло 40 більших і менших творів нашого фанатика рідної ікони, культурно й зі смаком розміщених, давала справжню насолоду кожному глядачеві. Д-р Т.Снігурович вміє на зразках старовинних українських ікон творити нові їх повторення, надаючи їм спеціяльною дбайливістю в колірі, позолоті та матеріялі нового й глибокого чару, а його мініятюри ікон і прикраси в золоті, плятині, сріблі та інших цінних металах є своєрідністю в цій ділянці і викликають зацікавлення і подив.

Черговий поступ в опануванні суті та фактури наших ікон був різко помітний у ряді нових його творів, і не дивно, що всі вони, разом із ранішими, дали черговий успіх нашому іконописцеві, що зібрав щирі вислови признання та оплески і за своє слово з відкриттям „Чайку" і за свою фанатичну відданість цій ділянці нашої культури.

До Вінніпеґу наспіли вже каталоги Світової Виставки Українських Мистців, що відбувалася в Ґалерії Канадсько-Української Мистецької Фундації (М. та Я. Шафранюків) в Торонто від 16-го вересня до 15-го жовтня ц.р. Ті, які мали змогу податися з Вінніпеґу на цю виставку, не мають слів, щоб описати її красу, вартість та репрезентативність, віддзеркаленням чого є каталог цієї великої й рідкісної імпрези, виконаний чудовою коліровою технікою. Такі каталоги — у нас рідкість, і радимо тим, що дорожать своїм мистецтвом, придбати його як великої вартости книгу і тепер вже і у майбутньому.

В Ґалерії Медея при 132 Осборн у Вінніпеґу, членами якої є й деякі наші малярки (це бо виключно жіноча ґалерія), проходить тепер виставка видатного мистця коляжу, Ґертруди Маартензе, голяндки, що прибула до Канади в 1951 році і має за собою добрий десяток років студій у високих школах мистецтва Европи та Канади. Вона відома вже зі своїх виставок, нагород та творів і, — це нам зокрема цікаво, — є щирим прихильником українського мистецтва та нашої культури. Коляж — спеціяльно важка образотворча техніка і варто побачити, як Ґ. Маартензе її опановує.

НОВИЙ ЮНАЦЬКИЙ ХОР

З приємністю довідались ми з надісланого нам оголошення та точніших на цю тему розмов із близькими до цього діла особами, що у Вінніпеґу почалися вже перші проби Українського Юнацького Хору, душею якого буде його диригентка — молода й талановита наша співачка Катруся Вах. Перша проба цього нового хорового ансамблю відбулася вже у понеділок, 25-го жовтня, в залі Філії УНО в Ст. Бонифасі; слід побажати Катрусі, ініціяторові та дириґентові в одній особі, найкращих успіхів згідно з гаслом: до відважних світ належить! А тим, що хотіли б співати в цім хорі, телефон для зголошення та інформації: 668-3704.

ҐРАТУЛЮЄМО З 87-ИМ РОКОМ ЖИТТЯ

Вісімдесят сім років життя — це справді осяг, за який варто Богові подякувати, а ювілятові скласти щирі побажання. Це тим більш, що цього достойного віку дожив знаний і активний наш громадянин, колишній усусус і вояк УГА, видавець кількатомової Історії УГА та інших військових публікацій, дописувач українських газет, меценат Інституту ім. В.Липинського, Українського Гарварду, Енциклопедії Українознавства, Шевченківської Фундації та інших наших починів — Дмитро Микитюк. Достойний наш вінніпежець скінчив ще 10-го серпня ц.р. 86 літ життя, а що він все ще зацікавлений в українському житті та відвідує наші установи й імпрези, бажаємо йому у здоров'ї прожити ще дальші й вояцькі відданістю роки.

(ак)

Вечір української зброї і Листопадове свято в Ґлен Спей

Старанням Об'єднання Українців в Ґлен Спей відбулися в нашому селі дві до певної міри споріднені імпрези: Вечір, присвячений українській зброї, і Листопадове свято.

Вечір української зброї

У програмі вечора було тільки дві точки: доповідь і мистецька частина, що її приготовила Галина Біровець.

У своїй доповіді д-р Олександер Ничка дав історичний нарис творення і розвитку українських збройних сил, почавши від княжих часів аж до Української Повстанської Армії, та ролі української зброї у збереженні державности і незалежности українського народу.

У мистецькій частині вечора Галина Біровець і Анна Мох виступили з літературним монтажем з віршів Ярослава Курдидика з його збірки „Серце і зброя", а Ярослава Гунчак прочитала нарис Івана Керницького- Ікера „Командир".

Листопадове Свято

Вже саме оформлення сцени—нічна сильвета Львова, ратуш з його невідступними левами, Волоська церква, храм св. Юра на тлі золотисто-червоного листя дерев увели публіку у святковий настрій. Мистець Зенон Голубець, вміло оперуючи мистецькими засобами та світлом і тінню, відтворив настрій тієї історичної ночі Першого листопада 1918 року.

Свято відкрив голова Об'єднання д-р Олександер Ничка, після чого місцевий мішаний хор під орудою інж. Осипа Гапія проспівав стрілецьку пісню „Гей, у лузі червона калина". Святочну доповідь виголосив інж. Осип Ховайло. Доповідач насвітлив Листопадовий чин на тлі воєнних і політичних подій під час Першої світової війни, а зокрема подій на східніх землях України.

У музичній частині програми проф. Володимир Третяк з питомою йому віртуозністю виконав сольо на скрипці „Козаченьку, куди йдеш" Василя Барвінського, сольо на віолі „Ноктюрн" Івана Левицького та сольо на віольончелі „Шансон тріст" Петра Чайковського.

Місцевий мішаний хор виконав „Їхав стрілець на війноньку" Станислава Людкевича, „Нема тієї сили" Василя Витвицького, мешканця нашого села, до слів Івана Багряного та „Живи, Україно"—Михайла Гайворонського до слів Олександра Олеся. Хорові і солістові акомпаньювала Герта Гірняк.

Програму збагатили мистецьким читанням Люся Гайдар, виконавши вірш Надії Лан „Червона Калина"; Галина Біровець виконала „Баладу про квіти і Львів" Ярослава Курдидика, а мистець Зенон Голубець прочитав свій вірш „Листопад".

Свято закінчено національним гимном, після чого присутні ще дого гуторили при каві і солодкім.

В календарці Об'єднання передбачається зустріч Нового Року, Свято Державности і піднесення українського прапору перед міською ратушею 22-го січня 1983 року, а також спеціяльна радіопрограма того ж дня зі станції WDLC в Порт Джервісі. Крім того, запляновано серія цікавих доповідей для громадян нашого села.

А.Осадца

У СПРАВІ РІЗДВЯНОСВЯТОЧНИХ МАТЕРІЯЛІВ

Матеріяли до Різдвяносвяточних чисел „Свободи" редакційного порядку, як теж святочні побажання і оголошення, редакція і адміністрація „Свободи" прийматимуть тільки до 12 грудня 1982 року (до числа за новим календарем) та до 19-го грудня 1982 року (до числа за старим календарем). Всіх читачів проситься дотримуватися цих реченців.

40-річчя УПА в Озон Парку

Ювілейні святкування у 40-річчя Української Повстанської Армії відбулися в малій громаді Озон Парку, Н. Й., в двох частинах, а саме: 31-го жовтня ц.р. Службу Божу у місцевій церкві Покрови Божої Матері та Панахиду за впавших її борців відправив місцевий парох о. крилошанин Любомир Мудрий, а 14-го листопада ц.р. відбулася святочна Академія у церковній залі.

Академія відбулася дуже святочно, а влаштував її 51-ий Відділ ООЧСУ в Озон Парку. Академію відкрив голова 51-го Відділу ООЧСУ М.Вітенко. УПА записалася золотими літерами в українській історії,бо провадила боротьбу не лише з двома великими потугами світу, комуністичною Росією і гітлерівською Німеччиною, але також і зі всіма московськими сателітами— Польща, Чехо-Словаччина, Мадярщина й інші. У своєму слові бесідник порівняв боротьбу УПА до попередніх боїв у Першій світовій війні, боротьби під Крутами та Базаром.

Одначе боротьба УПА була куди більше затяжна, бо коли попередні війни мали лише одного противника, УПА боролося на кілька фронтів. Доповідач зазначив, що історія не знає подібних воєн, бо своїм засягом боротьба УПА переростає всі інші того роду війни, включно із славними на цілий світ Термопілями. Власне тому УПА ввійде до історії як світла сторінка боротьби українського народу за свою свободу і незалежність.

Потім виступив місцевий мішаний хор, що під орудою маестра Л.Рейнаровича проспівав дві пісні: „Марширують вже повстанці". та „Що то за прапор" в аранжеровці Л.Рейнаровича, при фортепіяні проф. Т.Левицького. Довгий вірш Р.Завадовича „Вірний ліс" по-мистецьки з почуттям продеклямувала Оля Шкафаровська-Рудик, за що публіка нагородила її довготривалими оплесками.

Коронною точкою програми була святочна доповідь старшини УПА І. Йовик-Соколенка. Він сказав, що УПА як мілітарна одиниця належить цілому українському народові, а не поодиноким партіям, зазначивши при цьому, що велику ролю у створенні УПА відіграла Організація Українських Націоналістів під проводом С.Бандери, бо ОУН була тим рушієм, що допровадила до організації УПА та її проводу УГВР, яка згодом цілковито перебрала провід УПА.

Доповідач накреслив тодішні обставини та перешкоди, що їх треба було поборювати, щоб устояти такий довгий час у змагу з переважаючими силами ворога. Лише завзяття і велика віра проводу і бійців УПА могли все перебороти. Ворожа пропаганда та наклепи примусили провід УПА зробити очайдушний рейд на Захід, щоб і там ширити правду про змаг українського народу з загарбницькою Москвою. Та хоч які тяжкі були перепони, але УПА переборола їх і рейдуючі відділи опинились у Німеччині, щоб звідти довести до відома світу про боротьбу українського народу за свою незалежність. Доповідь І. Йовика-Соколенка була об'єктивна, виголошена без зайвого патосу, як і личить воякові.

Опісля виступив ансамбль школи кобзарського мистецтва, в якому брали участь Н.Гончаренко, А.Гаткий, Н.Гуменюк, В.Гончаренко та О.Ходоба. Вони проспівали при супроводі бандур повстанську пісню „Ой, літа орел" сл. Т.Шевченка, „Запорізький марш", „Полтавський марш" і „Встає хмара з-за лиману".

В останньому році цей гурток зробив неабиякий успіх і презентувався як добра мистецька одиниця.

Маестро Л.Рейнарович при акомпаньяменті проф. Т.Левицького проспівав „Вперед" муз. Т.Левицького та „Надія" К.Ципенди. Про виступ маестра Л.Рейнаровича треба висловитись, як завжди, в суперлятивах. Закінчив програму місцевий хор, що проспівав три пісні- „Старенька мати" аранжеровка Л.Рейнаровича, „На Волині" муз. В.Матіяша, аранж. Л.Рейнаровича. „Ось день війни" муз. Федорова. Акомпаньював проф. Т.Левицький.

Академія була на високому мистецькому рівні, а доволена публіка нагородила виконавців довготривалими оплесками. Гарну декорацію сцени виконав член Управи місцевого Відділу ООЧСУ М. Новосад.

Академію закінчено українським національним гимном „Ще не вмерла Україна", що його заінтонував хор, а проспівали всі присутні.

Михайло Білейчук

Жертви...

(Продовження зі стор. 2)

вони водночас поставили на наше національне конто поважні людські і матеріяльні досягнення, так дуже важливі для цілости народної субстанції.

УПА охоронила і врятувала велику частину нашого населення від загибелі у рядах совєтської і німецької армій, а зокрема совєтської, де часто новомобілізовані мусіли йти голіруч на фронт і щойно там здобувати собі зброю. Без УПА — відсоток наших втрат по німецькому, а головно совєтському боці був би значно вищий. (Кількість наших втрат по німецькому боці, в Дивізії і ін. формаціях обраховують на 8-12 тисяч вбитими).

Визвольна революційна боротьба врятувала багато людей перед вивозами до Німеччини та від різних інших репресій з рук німецького і совєтського окупанта. І що найважливіше: УПА і ціла визвольна боротьба заважили вирішально на тому, що Сталін не доконав вивозу населення цілої Західньої України, хоч, — як розкрив Хрущов на XX-му з'їзді КПСС, — Сталін носився з думкою вивезти українців з цілої України. І якщо, — як підтвердив той же Хрущов, — плян вивозу цілої України був нереальний в силу організаційно-технічних факторів, то не треба сумніватися, що вивіз українців лише з західніх земель при відповідних обставинах був зовсім можливий. Але власне збройна боротьба УПА і „досвід" з виселенням Лемківщини, який був теж пов'язаний з цією боротьбою, примусив Сталіна, на мою думку, принаймні „відкласти" цей „проєкт" на пізніше, на „догідніші часи", якщо взагалі від нього не відмовитися. Виглядає, що Сталін рахувався із тим, що після остаточної ліквідації збройного і політичного організованого опору, що мало б припасти приблизно на кінець 50-их років, „коли вже все як слід успокоїться", можна буде перевести належну оперативну підготову до масового вивозу. Смію твердити, що якраз протягнення підпільної боротьби до початків 50-их років і смерть Сталіна в 1953 році врятували Західню Україну від цього масового вивозу.

Коротко: активна боротьба не лише зменшила жертви, створила поважний політичний капітал, але й врятувала принаймні західні українські землі від тотального, масового знищення. І навпаки — брак такої активної боротьби на початку 30-их років на центральних землях привів до національної катастрофи, з якої ми по сьогодні не в стані вповні вибратися. А чейже не може бути сумніву, що активний спротив мусів був докорінно змінити політику Москви. Україна і її голокост служили Сталінові теж базою індустріялізації і постачальником капіталів, необхідних для індустріялізації, що їх давала українська пшениця, відібрана терором від заголоджених українських селян. І насувається серйозне питання, чи у випадку нашої активної боротьби Сталін міг би був взагалі перевести індустріялізацію СССР відомими способами? Можливо, що він не лише не зумів би був виморити п'ять чи вісім мільйонів українців голодом, але й була б пішла іншим шляхом економічна і ціла внутрішня політика Кремлю, а з нею теж і зовнішня політика Сталіна.

У підсумку — немає нічого гіршого для поневоленої нації як жертви без боротьби. І тільки жертви у боротьбі є в стані зберегти та визволити народ і зменшити його втрати.

Про мистця...

(Закінчення зі стор. 2)

чна будуччина стала прояснюватися. Півроку пізніше Макаренки приїхали до Парижу. Тут на станції зустрічали їх і українці і естонці, французи і шведи. Ціла каравана авт відпроваджувала їх до мешкання їхнього приятеля француза, де вони спочатку зупинилися.

За короткий час свого перебування в Парижі (він сюди приїхав в лютому 1981 року) Макаренко, крім вище згаданих виставок, також мав індивідуальні виставки в паризьких ґалеріях, брав участь у збірних французьких виставках у престижевому Ґран Пале в Парижі, мав окрему кімнату для своїх картин на репрезентативній европейській виставці в Стокгольмі (де аж пізніше довідався, чому сторожі нікого більше в один час не впускали до кімнати оглядати виставку, крім однієї пари: то були король і королева шведські), як також включений у Світову Виставку Українських Мистців в Торонто.

Одночасно тепер проходять дві виставки його картин—як частина збірної в Торонто в Інституті св. Володимира, і перша в Америці, в Українському Інституті Модерного Мистецтва в Чикаґо .

*****

...Вечір давно вже перекотився в мрячну паризьку ніч трирічна Одарка давно вже заснула від'їхавши на спині батька,як на конику, в своє ліжко, червоне вино не раз уже зникало і знову з'являлося в прозорих чарках, та ніхто з нас не хотів глянути на годинник і пригадати іншим, що завтра чи радше сьогодні, робочий день і треба вранці вставати. У Макара не тільки талант до живопису, але і до живого слова. Вікторія час від часу вплітає свою розповідь. Її обличчя елеґантне, цікаве, експресивне, і сама вона виглядає як балерина або акторка, але заперечує таке покликання. Вона—тільки дружина Макара. Ми, себто Василь і Міля Янішевські з Торонто (професор Янішевський проводить частину свого „сабатікал" в Парижі), Славко Мартинюк з Чикаґо який вже кілька років живе і працює в Парижі і приятелює з Макаренками, Катруся Горбач з Німеччини,яка якраз перебрала керівництво паризького бюра відомого німецького журналу „Штерн", Устина, 20-річна студентка, яка мріє стати маляркою, і я—розташувалися трохи на підлозі, дехто на кріслах, де лише хто міг знайти місце. Картини —на стінах, на кріслах, на підлозі. Нездецидованість раннього вечора, кому картина найбільше подобається, поволі розвіялася. Хто проти якої картини найдовше сидів, та картина і найбільше йому подобалася. Картини немов вливаються в глядача, оповивають своєю гнучкістю ліній, заскакують несподіваними кольорами, формами, алюзіями, і створюють ілюзію чогось добре знайомого. Але не питайтесь чого. Це кожний глядач сам для себе рішає.

М. Гринчишин...

(Продовження зі стор. 1)

року брав участь у генеральній капутулі свого Чину; його на цій капітулі вибрано до Комісії ревізії правил і конституцій ЧНІ.

В половині 1964 року о. М. Гринчишин повернувся до Канади, щоб бути професором богословії й настоятелем питомців у семінарії Отців Редемптористів у Йорктоні. Через рік, у 1965-66 рр., був він парохом церкви свв. Петра й Павла в Саскатуні, і 1966-67 рр. — парохом церкви св. Йосифа у Вінніпегу; 1967 року був він назначений ігуменом і парохом церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Ню Джерзі, і на тому пості залишався до 1972 року, коли його вибрано на протоігумена; на цьому пості він був три каденції. Відбувши урядування як протоігумен, о. М. Гринчишин був ігуменом і парохом церкви свв. Петра й Павла в Саскатуні, Саскачеван, протягом одного року.

В грудні 1957 року Апостольський візитатор Владика Іван Бучко назначив о. М. Гринчишина постулятором справи беатифікації й канонізації Слуги Божого Митрополита Андрея. Старанням постулятора беатифікаційний процес офіційно відкритий був 5-го грудня 1958 року при Вікаріяті міста Риму. Десять років пізніше, 6-го грудня 1968 року, при тому ж римському трибуналі урядово завершено першу фазу, т.зв. інформативний процес, та передано акт до вищої інстанції для продовження беатифікаційного процесу. Старанням постулятора зібрано 21 том листів і творів Митрополита Андрея та видано цілий ряд публікацій про Божого Слугу .

В роках 1960-65 о. М. Гринчишин був редактором богословського квартальника „Логос". Після номінації Владики Володимира Маланчука на єпископа до Франції, о. М. Гринчишин прийняв головство Українського Наукового Богословського Товариства. Одержав він також номінацію на експерта II Ватиканського Собору і брав участь у двох сесіях Собору. Коли Єпископат УКПЦ встановив Центральний комітет Ювілею тисячоліття хрещення Руси–України, о. М. Гринчишин став генеральним секретарем цієї установи й виконує цей уряд по сьогоднішній день.

Рівночасно з цими різними урядами й зайняттями він проповідує на парафіяльних місіях, реколекціях і духовних вправах священикам, сестрам й іншим групам. Протягом трьох років, 1977-80, він був головою західньої секції Канадської конференції вищих настоятелів монаших чинів.

Помолімось за наших друзів

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

за спокій і вічну радість душ померлих Членів Фонду Катедр Українознавства

Отці Студити пом'януть у Заупокійній Святій Літургії, що відправиться в їхньому манастирі в Римі, Італія, в місяці грудні, Блаженної Пам'яті:

ВОЛОДИМИРА БЕНЦАЛЯ
Інж. АНАТОЛІЯ ВАСИНЧУКА
ОЛЕКСАНДРУ ГОШКО
ІВАНА КАВОЧКУ
Проф. МИХАЙЛА ОВЧИННИКА
ІВАНА ПАПАСА
БОГДАНА СТЕЛЬМАХА
ВАСИЛЯ І МАРІЮ ФАРМІҐІВ
ОЛЕНУ з КИЇВ ФЕДУН

Всіх ВП. Членів ФКУ просимо про молитви за померших друзів, щоб поєднатись з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять Померлим Членам ФКУ.

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА
ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ФКУ)

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, після важкої недуги, відійшов у Вічність дня 11-го серпня 1982 р.

наш Найдорожчий МУЖ і БАТЬКО,

майор Армії УНР бл. п.

КУЗЬМА МАРУЩАК

Цією дорогою складаємо щиру подяку Рідні, Приятелям і Знайомим, які в час нашого родинного горя, виявили нам велику поміч і цим облегшили наш удар; численні листи, вислови співчуття усно, письмово, чи телефоном, участь в похоронах, пожертви на добродійні національні і релігійні цілі в пам'ять Покійного, пожертви на Служби Божі, — були для нас наче ліком на наш біль.

В першу чергу дякуємо о. Іванові Наконечному — настоятелеві парафії св. Вознесіння в Мейпелвуді за відправлення Панахиди в похоронному заведенні, за відслуження Святої Літургії і змістовні прощальні слова в церкві в день похорону. Дякуємо о. митр. В. Базилевському і о. І. Наконечному за відслуження похоронних відправ в церкві св. Андрія в Бавнд Бруку. Щиро дякуємо о. С. Непрілеві, настоятелеві парафії св. Тройці в Ірвінґтоні за відправлення Панахиди — в дев'ятий день після смерти, як також дириґентові хору п. інж. Олійникові і всім Хористам. Щира подяка о. митр. В. Базилевському, настоятелеві катедри св. Володимира в Ню Йорку за відслуження Панахиди в сороковий день; дириґентові проф. Завітневичеві і всім Членам хору; Сестрицтву — за приготування тризни і Всім, що у споминах під час тризни тепло і вдячно висловлювалися про Покійного, як довголітнього члена цього хору.

Щиро дякуємо Вельмишановному Президентові Української Народної Республіки — Достойному п. Миколі Лівицькому за листа, за співчуття від Нього особисто і від імени Державного Центру УНР в екзилі. Дякуємо за співчуття Заступникові Президента УНР в екзилі д-рові Миколі Степаненкові. Наша порака п. інж. П. Лимаренкові за прощальне слово над домовиною від імени Об'єднання Прихильників Державного Центру УНР.

Зокрема, ми невимовно — зі щирого серця — висловлюємо вдячність нашому Приятелеві п. Теодорові Чіхові, за Його особливу щирість і добродушність до нас; численними відвідинами в часі недуги вдома і в лічниці — до останнього дня життя був Недужому моральною піддержкою, — а нам великою поміччю; ми ще раз — особливо щиро і сердечно Йому дякуємо.

Дякуємо всім Присутнім на похороні, що відпроваджуючи Покійного на місце Вічного Спочинку — цим віддали Йому останню прислугу і пошану.

В пам'ять Покійного зложили пожертви:

- П-во Микола і Люба Кобрин — $200.00 на Гарвардський університет;
- П. Теодор Чіх — $50.00 на Фонд ім. Симона Петлюри;
- п-во Дмитро і Люба Опанащук — $50.00 на семінар св. Софії в Бавнд Бруку;
- п-ні О. Гавриляк — $35.00 на Фонд ім. Симона Петлюри;
- П-ні Галина Степаненко — $25.00 на Пресфонд „Мети";
- П. Семен Нечипорук — $20.00 на ДЦ УНР

і численні пожертви на Святі Літургії за спокій душі Покійного. Всім Жертводавцям наше щире спасибі.

Остаємось вдячні:
дружина — ЄВГЕНІЯ
син — БОГДАН з дружиною ЛЕСЕЮ

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що 6-го грудня 1982 року по тяжкій недузі упокоїлась в Бозі

бл. п.

ІРЕНА з ШУХЕВИЧІВ ЛЮБЧАК

ПАНАХИДА буде відправлена в четвер, 9-го грудня 1982 року, о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J

ПОХОРОН в п'ятницю, 10-го грудня 1982 р. з того ж похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя о год. 9-ій ранку і після Служби Божої на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:

сестра — СТЕФАНІЯ СТРОКОН з чоловіком, дітьми і внуками в Австралії
брат — ЮРІЙ ШУХЕВИЧ з дружиною, дітьми і внуками в Бельгії
братова — ТАТЯНА ШУХЕВИЧ з дітьми в Австралії
та ближча і дальша Родина

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали. Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реагувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

З нагоди 30-річчя чикагських „Крил"

У цьому року минає 30 років від часу заснування СК „Крила" при осередку СУМ-А ім. Миколи Павлушкова в Чикаґо, як другого українського спортового осередку на терені „вітрового" міста. Першим, як знаємо, було УАСТ „Леви" зорганізоване в 1949 році. І хоча на протязі своєї 30-ти річної історії сумівські „Крила" не відігравали такої помітної ролі як „Леви" під оглядом спортових осягів, все ж таки вони зробили свою велику роботу на спортовому полі, якщо йдеться про виховання і збереження українського змагового матеріялу. Будучи на початку дружиною копаного м'яча при молодечій організації, вони мали, з одного боку, майже неограничений доступ до завжди свіжого молодого покоління, але з другого — незвичайно велику відповідальність за його належне ведення і використання. Завдяки, одначе, невтомній праці кількох відданих одиниць-піонерів-виховників, як, наприклад, св. п. Петра Гнатіва та інж. Володимира Левицького—СК СУМ-А „Крила" стали поважним спортовим осередком не тільки в копаному м'ячі, але теж у відбиванці, столовому тенісі, легкій атлетиці, плаванні, круглях і шахах.

Дотепер найбільшим успіхом „Крил" треба уважати здобуття у 1963 році дружиною копаного м'яча чемпіонату Першої Дивізії Національної Ліги з автоматичним авансом до найвищої чикаґської кляси „Мейджор Дивізії", як теж здобуття чемпіонату СУАСТ—Північ у турнірі в Детройті. Під сучасну пору І-ша дружина „Крил", провідником-менаджером якої є Юрій Сеник, капітаном і спортовим референтом—Маріян Колодій, а тренером—Нестор Харчук, колишній змагун „Лехії"—Ґданськ находиться в добрих руках та має гарне майбутнє. Згідно з думкою тренера, між іншим, українця, що недавно прибув з Польщі, дружина „Крил" при непоглегливій праці над собою і за його вказівками продовж наступних двох років може знову увійти до „Мейджор Дивізії".

Я мав нагоду бути недавно свідком змагань „Крил" зі сильною італійською дружиною з „Меджор Дивізії"—„Марунс"—у четвертьфіналі за чашу губернатора стейту Іллиной. Мушу признатися, що я був дуже приємно заскочений. Щоправда, „Крила" програли цю зустріч вислідом 0 : 2, проте виявили доволі багато надійного молодого таланту та зовсім непоганий рівень гри. Мені особливо подобалися—Яро Дахнівський на воротах, Левко Кулінченко на помочі та Володимир Хімяк у нападі, хоча дуже добре заграли теж Павло Куляс та Ґлен Сіфорд. Найбільш імпозантним явищем цієї назагал дуже молодої дружини є її чисто український характер, бо за вийнятком єдиного „чужинця" Ґлена Сіфарда всі інші змагуни є українці. Честь і слава. Говорячи про осяги „Крил" в копаному м'ячі, не можна переочити дружини доросту, яка завжди рахувалася, — і такою дальше є, — одною з найкращих на терені Чикаґо. Доказом цього є низка здобутих осягів, включно з останнім чемпіонатом „Індор"-турніру минулого року. Теперішнім опікуном дружини є Мирон Мандзій, а зі змагунів на особливе вирізнення заслуговують брати Мандзії, Роман і Мирон, як теж уже добре відомий загалові в ЗСА Володимир Половчак, який має особливий дар, бо може грати на кожній позиції, включно і на воротах, хоча його спеціяльністю є стріляти ґолі, обоятно правою чи лівою ногами. Закінчуючи свою коротку розвідку, почуваюся до незвичайно милого обов'язку привітати СК СУМ-А „Крила" з нагоди 30-річного Ювілею та побажати їм більше світлих успіхів на спортовій ниві у майбутньому.

Роман Дубляниця

УСО „Тризуб"—Бристоль СК 9 : 0
УСО „Тризуб"—Факс Чейс СК 1 : 2

У другій рунді розгривок за аматорську чашу ЗСА „Тризуб" елімінував високим вислідом 9 : 0 слабу дружину з Брістолю, але в вже в черговій зустрічі в цій серії у неділю, 21-го листопада ц.р., на власному грищі зазнав поразки 1 : 2 і цим самим відпав від дальших ігор. Ці другі змагання були, мабуть, найкращі в цьому сезоні, а виграла дружина, що мала більше щастя.

Цього самого дня на „Тризубівці" відбулися ще грй молодших дружин „Тризуба", які закінчилися такими вислідами: дружина до 15-ти років перемогла своїх однолітків з клюбу „Джермен—Ганґеріянс" вислідом 4:2. Ґолі для „Тризуба" здобули Качай 2, Коль і Масальський. Дружина до 10-ти років здобула перемогу з клюбом „Данубія" високим вислідом 9:2. Ґолі для „Тризуба" стрілили Санторе 7 і Літкевич 2.

В днях 20-21-го листопада ц.р. на „Тризубівці" відбулися кінцеві гри за чашу Східньої Пенсильванії дружин в групі до 10-ти років. До цих розгривок були зголошені 64 дружини, з яких 8 саме і розіграли кінцеві змагання на площах „Тризубівки". Чашу здобула дружина „Норд Гемптон", перемігши у фіналі „Парквуд" вислідом 3 : 1. Цим змаганням приглядалися сотні американських глядачів. Це вказує, що американці взялися солідно до популяризування і росту цього спорту в З.СА.

М.С.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ДМИТРО ДАЦЮК, член УНС Відд. 341-го у Віндзорі, Онт., помер 2-го жовтня 1982 року на 80-му році життя. Нар. у Виткові Новім, пов. Радехів, Зах. Україна. Залишив у смутку дружину Анастазію, брата Олександра, сина Романа з дружиною і п'ятьох внуків. Похорон відбувся 8-го жовтня 1982 року на цвинтарі „Ґрінлоґн" у Виндзорі, Онт.

Вічна Йому Пам'ять!
Володимир Літинський, секр.

ДМИТРО СТРАВНЯК, член УНС Відд. 221-го в Чикаго, Ілл., помер 6-го листопада 1982 року на 82-му році життя. Нар. 1900 року в селі Чаплі, Україна. Членом УНС став 1934 року. Залишив у смутку дружину Софію, дітей Віру, Богдана, Ларису та 11 внуків. Похорон відбувся на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа.

МАРІЯ КОСАРЧИН, член УНС Відд. 131-го ім. А.Шептицького в Чикаґо, Ілл., померла 8-го листопада ц.р. на 68-му році життя. Нар. в селі Дуплиськах, пов. Заліщики, Україна. Членом УНС стала 1956 року. Залишила в смутку мужа Миколу, дочок Христю і Марту, сестру Володимиру і ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 11-го листопада ц.р. на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!
Управа Відділу.

ФИЛИП ЧАЛОВ, член УНС Відд. 347-го Т-ва Запорізька Січ в Милвіллі, Н.Дж., помер 9-го листопада 1982 року на 95-му році життя. Нар. 1887 року в Україні. Членом УНС став 1916 року. Залишив у смутку сина Рудольфа і доньку Вікторію.

Вічна Йому Пам'ять!
Дарія Запар, секр.

АННА КОГУТ, член УНС Відд. 127-го ім. св. Миколая в Баффало, Н.Й., померла 5-го листопада 1982 року на 87-му році життя. Нар. 8-го вересня 1895 року в Україні. Членом УНС стала 1950 року. Залишила в смутку дочок Марію Сигльову і Ольгу Бакалик, четверо внуків і 10 правнуків. Похорон відбувся 9-го листопада на цвинтарі св. Хреста в Лакаванна, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Марія Гаравус, секр.

МАРІЯ ВИХОВАНИК, член УНС Відд. 209-го ім. св. Михайла в Картереті, Н.Дж., померла 12-го листопада 1982 року на 88-му році життя. Нар. 1-го травня 1894 року в Рудавці, коло Добромиля, Зах Україна. Членом УНС стала 1935 р. Залишила в смутку чотири доньки Анну, Марію, Олену, Софію, трое внуків і сім правнуків. Похорон відбувся 15-го листопада на цвинтарі св. Ґертруди в Колонії, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Стефан Матлага, секр.

ГРИГОРІЙ БАРЧИН, член УНС Відд. 374-го ім. Михайла Грушевського в Бостоні, Масс., помер 29-го жовтня 1982 року на 59-му році життя. Нар. 12-го жовтня 1923 року в Чорному Острові, Україна. Членом УНС став 1980 року. Залишив у смутку дружину Марію, сина Богдана, дочки Андріяну, Лідію і Дарку. Похорон відбувся 1-го листопада 1982 року на цвинтарі „Мавнт Говп" в Маттапані, Масс.

Вічна Йому Пам'ять!!
Володимир Гетьманський, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 11-го ГРУДНЯ 1982 р.

Амстердам, Н. Й. Річні загальні збори т-ва ім. Ів. Франка 266-ий Відд., о год. 7:30 веч. в домі Укр.-Амер. Горож. Клюбу при 3-5 Теллер вул. На порядку зборів: вибір Управи на 1983 р., внески, запити та дискусія. Приявність всіх чл. обов'язкова. — С. Когут, предс., М. Кривулич, скарб., В. Варшона, секр.

НЕДІЛЯ, 12-го ГРУДНЯ 1982 р.

Нюарк, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 76-ий Відд., о год. 1-ій по пол. в Укр. кат. школі при Айві Вул. і Сенфорд Авеню. Проситься чл. вирівняти залеглі вкладки за 1982 рік до 25-го грудня, перед річними зборами УНС. Найкраще платитие вкладки чеками і посилати прямо до Відділу. — Юпія демчук, фін. секр.

СУБОТА, 18-го ГРУДНЯ 1982 р.

Плейнфілд, Н. Дж. Річні збори Т-ва ім. Ів. Франка 322-ий Відд., о год. 7-ій веч. в домі при 139 Westervelt Ave., North Plainfield, N.J. 07060. Просимо всіч чл. прибути, на яких буде вибір Уряду на 1983 рік. — Ів. Ярема, предс., Й. Ярема, секр.

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

З уваги на закінчення біжучого року, Адміністрація просить всі Товариства чи поодиноких осіб, що довгують за оголошення, вирівняти їх конечно найпізніше

до 20-го грудня 1982 року